

CARTULARI DE LA CATALUNYA COMTAL

PORTAVEU DE L'INSTITUT D'ESTUDIS
HISTÒRICS MEDIEVALS DE CATALUNYA

BARCELONA, desembre 2010 - NÚMERO 23

l'Institut visita

El Castell de Talamanca

AQUESTA PUBLICACIÓ ES DISTRIBUEIX A TOTS ELS CENTRES OFICIALS I CULTURALS DEL NOSTRE PAÍS I A L'ESTRANGER

RELACIÓ DELS CASALS CATALANS QUE REBEN EL CARTULARI DE L'INSTITUT

DINS L'ESTAT ESPANYOL:

Associació Espai Catalunya Topalekua - Sant Sebastià - Donostia.
Centre Català de Córdoba. - Córdoba.
Cercle Català d'Araba. - Gazteiz
Casa Catalana de Las Palmas. - Las Palmas de Gran Canaria.
Cercle Català de Madrid. - Madrid.
Casal Català de Menorca. - Maó.
Casa Catalana de Mallorca. - Palma de Mallorca.
Casal de Catalunya de Sevilla - Sevilla
Casa Catalana de Saragozza. - Zaragoza.

A L'ESTRANGER:

ALEMANYA

Associació Catalana d'Essen Essen - Borbeck.
Casal Català d'Hannover, e.V. Hidesheim.
Centre Cultural Català de Colònia, e.V. Köln.
Deutscher Katalanistenverband Münster in Westfalen.
Associació Catalana d'Amburg "El Pont Blau".
Katalanischer Salon, (Berlin).
Catans de Frankfurt - Frankfurt.

ANDORRA

Centre de la Cultura Catalana del Principat d'Andorra, Andorra la Vella.

ARGENTINA

Casal Català de Bahía Blanca, Bahía Blanca.
Associació Catalana de Socors Mutus "Montepio de Montserrat", Buenos Aires.
Associació Civil Grup d'Empresaris Catalans de l'Argentina (GREC), Buenos Aires.
Casal de Catalunya de Buenos Aires, Buenos Aires.
Les Quatre Barres, Buenos Aires.
Casal Català de Córdoba, Córdoba.
Casal dels Països Catalans de La Plata, La Plata.
Centre Català de Mendoza, Mendoza.
Mutual Catalana Germanor, Mendoza.
Casal de Catalunya de Paraná, Paraná, Entre Rios.
Agrupació Catalana de Pergamino, Pergamino.
Centre Català de Rosario, Rosario.
Centre Català de Venado Tuerto, Venado Tuerto, Santa Fe.
Casal Català de Mar del Plata.
Agrupació Cultural Catalana de Mendoza.
Casal de Catalunya de Santa Fe.

AUSTRÀLIA

Radiodifusió Catalana East Brighton, Victoria.
Casal Català of New South Wales Bexley, New South Wales.
Casal Català de Victòria / Catalan Club Victòria.

AUSTRIA

Casal Català de Viena, Viena.

BÈLGICA

Casal Català de Brussel·les, Bruxelles.

BRASIL

Catalònia - Grup de Catalans de Sao Paulo São Paulo - SP.
Instituto Brasileiro de Filosofia e Ciência Raimundo Lúlio (Ramon Llull) São Paulo - SP.

CANADÀ

Casal Cultural Muntaner Montmagny, Quebec.
Casal dels Països Catalans de Toronto, Toronto, Ontario.
Casal Català de Vancouver Vancouver, BC

COLÒMBIA

Casal Català d'Antiòquia, Emvigado.
Comunitat Catalana de Colòmbia, Santa Fe de Bogotá, DC.

COSTA RICA

Casal Català de Costa Rica, San José.

CUBA

Societat de Beneficència de Naturals de Catalunya, La Habana.

DINAMARCA

Casal Català de Copenhaguen, Copenhaguen.

EL SALVADOR

Casal Català de El Salvador, San Salvador.

EQUADOR

Casal Català de Guayaquil, Guayaquil.
Asociación Catalana Ecuatoriana de Negocios (ACEN), Quito.
Casal Català de Quito, Quito.

ESTATS UNITS

Fundació Paulí Bellet, Bethesda, MD.
Casal dels Catalans de Califòrnia, El Segundo CA.
North American Catalan Society, Inc Nashville TN.
Casal Català del Nord de Califòrnia Oakland, CA.
Americam Institute for Catalan Studies Spring TX.
Associació de Catalans de la Universitat de Califòrnia, Irvine (CatUCI)
Friends of Catalonia Miami, Incorporated - Miami.
Catalan Institute of America - Nova York.
Casals dels Països Catalans a Califòrnia - Sant Diego.
Casal del Països Catalans a Cleveland - Cleveland,

FRANÇA

Aire Nou de Bao, Bao.
Cercle Català de Marsella, Marseille.
Casal Català de Grenoble, Grenoble.
Casal de Catalunya de París, París.
Centre Cultural Català de Perpinyà. Perpinyà.
Amical dels Catalans d'Alsàcia, Stransbourg.
Casal Català de Tolosa de Llenguadoc, Toulouse.
Cadres Catalans de Tolosa de Llenguadoc - Toulouse.

GUATEMALA

Casal Català de Guatemala, Guatemala, CA.

HONDURAS

Associació Catalana d'Hondures, San Pedro de Sula.

IRLANDA

Catalans a Dublín - Dublin.

ISLÀNDIA

Casal Català a Islàndia.

ITÀLIA

Associació Catalana a Roma, Roma.

JAPÓ

Centre Català de Kansai, Osaka.

LUXEMBURG

Centre Català de Luxemburg, Luxembourg.

MARROC

Casal de Cultura Catalana al Nord del Marroc - Tànger.

MÈXIC

Centre Català de Guadalajara, Guadalajara, Jalisco.
Casal Català de la Península del Yucatán, A.C. Mérida, YU.
Club de Empresaris Catalanes en Mèxic, México D.F.
Orfeó Català de Mèxic, A.C. México D.F.
Casal Català de Puebla, A.C. Puebla.
Casal Virolai, A.C. Querétaro, QRT.

PARAGUAI

Centre Català d'Asunción, Asunción.

PAÏSOS BAIXOS

Casal Català dels Països Baixos, Oousterhout NB.

PERÚ

Casal Catalunya del Perú, Lima.

REGNE UNIT

Centre Català d'Escòcia - Escòcia.
Catalans UK - Londres.

REPÚBLICA DOMINICANA

Casal Català de Santo Domingo, Santo Domingo.

REPÚBLICA POPULAR DE LA XINA

Catalan Association of China, Hong Kong.
Casal Català de Beijing - Beijing.
Shanghai Catalan Association - Shanghai.

SUÈCIA

Les Quatre Barres - Estocolm.

SUÏSSA

Casa Nostra de Basilea, Birsfelden.
Cercle Català de Winterthur-Schaffhausen, Brütten.
Amics Catalans de Berna, Köniz.
Centre Català de Lausane, Lausanne.
Casa Nostra de Suïssa, Wallisellen.
Casa Nostra Baden - Wettingen / Grup Montseny Wettingen.
Casa Nostra de Zürich, Zürich.

URUGUAI

Associació d'Empresaris d'Ascendència Catalana a l'Uruguai (ASEACU), Montevideo.
Casal Català de Montevideo, Montevideo.

VENEÇUELA

Centre Català de Caracas, Caracas.
Associació Nova Catalunya de Joan Orpí Puerto de la Cruz, Anzoátegui.
Associació Veneçolana d'Empresaris d'Ascendència Catalana (AVEAC).

XILE

Agrupació d'Empresaris d'Ascendència Catalana (AEAC), Santiago de Xile.
Centre Català de Santiago de Xile, Santiago de Xile.
Federació d'Entitats Empresariales d'Ascendència Catalana d'America, Santiago de Xile.
Centre Català Viña del Mar, Viña del Mar.

Aquest **CARTULARI** és el portaveu de l'Institut, de publicació semestral. És una entitat convenientment legalitzada i domiciliada al Cap i Casal de Catalunya, i que té per finalitat aplegar als afeccionats a la història medieval de Catalunya i altres activitats del nostre País.

Jaume Bertomeu
Editor

Lluïsa Goberna
Directora

Lluís Goberna
Cap de Redacció

Lluís Teruel

David Ballesteros

Webmasters

E d i t o r i a l

Benvolguts amics

El títol d'aquesta editorial ben bé podria ser "una nova singladura", ja que amb aquest número inicio l'etapa de la direcció de la revista. Però en realitat és una continuació de la mateixa.

*Ja fa anys que el **CARTULARI** el conformen un equip de redactors, col·laboradors, traductor i corrector, que hem intentat en tot aquest llarg període de temps portar una línia que va ser la que es va plantejar als inicis: parlar principalment del tema de la història medieval, però també dels diferents actes, visites culturals, conferències, sopars, exposicions... en fi, d'un ventall d'activitats que es desenvolupen en les nostres associacions, com també de diferents temes d'alguna forma vinculats al nostre país.*

Cal afegir que amb el temps hem intentat anar evolucionant, amb el canvi de format, de color, de pàgines i de contingut, i s'hi han anat afegint nous redactors, que han aportat diferents visions en la forma de redactar els articles.

Per tant, amics, aquesta nova etapa la seguim portant tot l'equip, i és aquest el que dóna forma i contingut a la revista.

*Seguiré treballant pel **CARTULARI** amb la mateixa motivació i il·lusió que fins ara. Empro aquesta última paraula, que per a mi té molt significat, perquè sense aquesta il·lusió no valdria la pena fer aquest esforç i continuar, ja que li mancaria quelcom d'important al nostre **CARTULARI**.*

Espero que per a tots vosaltres segueixi tenint el mateix interès que fins ara i des d'aquesta editorial us animo a seguir llegint-lo i així entre tots ajudarem a mantenir viu el nostre passat.

Tot l'equip us desitgem unes

BONES FESTES NADALENQUES I UN MILLOR 2011!

Lluïsa Goberna

Consell de Redacció Col·laboradors:

Bartomeu Bioque
Pep Blanes
Josep Brunet
Maribel Gallèn
Àngel Gordon
Míriam Lladós
Francesc Panyella
Mª Lluïsa Pujol
Jordi Rabionet
Eva Sans
Paula Segarra
Joana Tarín

Corrector:
Joan Anton Font

Redacció i Administració:

BARCELONA
Tel. 93 325 77 91

E-mail:
institut@cartulari.com
estament@cartulari.com
www.cartulari.com

Capçalera:
Copy-Art-Institut.

Impressió:
GAM Serveis Reprogràfics.
Dipòsit Legal: B-51863-01

Els articles signats són de la sola responsabilitat de l'autor i l'equip del Cartulari no necessàriament ha d'estar d'acord amb el contingut dels mateixos.

Amb el suport de la:
Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació

CARTULARI

DE LA CATALUNYA COMTAL

PORTAVEU DE L'INSTITUT D'ESTUDIS
HISTÒRICS MEDIEVALS DE CATALUNYA

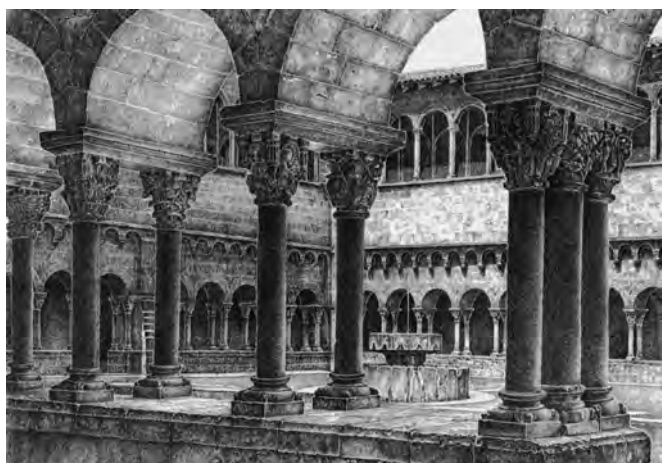
ANY XXIV - SEMESTRAL
SEGONA ÈPOCA - NÚMERO 23

Portada	1
Castell de Talamanca.	
Casals Catalans	2
Relació dels Casals d'arreu del món.	
Editorial	3
Redacció i administració.	
Informa	5
Les nostres activitats.	
Sopar d'Estiu	6
Presentació CARTULARI 22.	
El Futbol	9
Castell de Talamanca	20
L'Institut visita Talamanca	
Cal recordar	25
Història Memòria Popular	26
L'arxiu de la memòria popular de la Roca del Vallès.	
Generació Perduda	28
Aquest darrer cap de setmana l'Associació Soca-rel Alt Empordà ha finalitzat els seus actes...	
Premi "Romà Planas i Miró"	35
a la Roca del Vallès.	
Exposició Reial Cercle	40
Exposició de la pintora Lluïsa Goberna al Reial Cercle Artístic de Barcelona.	
Notícies	41

Foto portada de: *Lluïsa Goberna - Castell de Talamanca*

Des del Claustre Romànic del Monestir de Sant Cugat del Vallès..... 10

És un calorós matí de juliol. Estava dibuixant el claustre.
He conegut el president i la secretària de l'Institut d'Estudis
Històrics Medievals...

Napoleó Bonaparte..... 16

En aquest escrit no es pretén parlar pas del Napoleó militar perquè la seva història és prou coneguda en aquest terreny, però sí com a ésser humà...

L'aportació Catalana en el segon viatge de Cristòfor Colom..... 30

Un de tants aspectes importants estudiant la història colombina i que és transcendental per entendre l'origen de l'empresa són òbviament els ports de sortida i arribada dels viatges.

La Ruta del Nil, a la recerca del coneixement a Alexandria 36

Viatjar a Egipte, país que l'historiador grec Heròdot va dir que "era el regal del Nil", és trobar-se amb una de les civilitzacions més enigmàtiques del món.

2 de juliol de 2010:

Sopar d'estiu al Restaurant "nhube" de l'Hotel **CONSTANZA** de Barcelona. Presentació del **CARTULARI** número **22** i el festiu sorteig de regals.

21 d'octubre de 2010:

Passi del documental, a la **Biblioteca Pública Arús**, "**La dama del Paradís: Jerusalem, la desitjada per tots**", un Documental d'uns 50 minuts de durada que fa un recorregut per la història de las croades. La presentació del documental va ser a càrrec del seu realitzador **En Jordi S. Bonet**.

23 d'octubre de 2010:

Visita cultural al **Castell de Talamanca**, situat al poble medieval de **Talamanca**, al Bages. Vam ser rebuts per l'**Alcalde de la vila, Sr. Josep Tarín**. Posterior visita a l'**Església** i dinar

4 de novembre de 2010:

Conferència del senyor N'Àngel Gordon, (Professor de Control Mental) a la **Biblioteca Pública Arús**, amb el títol "**Misteris de Catalunya**".

9 de novembre de 2010:

Conferència del senyor En **Bartomeu Bioque**, (periodista escriptor) a la **Biblioteca Pública Arús**, amb el títol "**Mont Saint-Michel: Castell sobre el mar**".

25 de novembre de 2010:

Exposició al **Reial Cercle Artístic** de Na **Lluïsa Goberna**, membre de la **Unió d'Artistes** de l'**Institut**. titulada "**Gresol d'Esferes**".

26 de Novembre de 2010:

Missa exequial pels **Membres** de l'**Estament** i familiars, a l'**Església del Sagrat Cor de Jesús, de Barcelona**.

En l'anterior Cartulari no vam poder fer menció d'un fet que ens va deixar tristos a molts amics... el passat juny un amic molt estimat i membre del Consell Suprem de l'Estament ens va deixar. Parlem de tu, Emili.

Tenies el do de ser fidel als teus amics, en tenies molts, que de segur et recordaran sempre amb gran afecte, per la teva senzillesa, afabilitat, i per moltes altres qualitats et feies estimar.

Gràcies Emili per la teva amistat, ens has deixat massa aviat i amb un buit difícil d'omplir. Aquest escrit vol ser un petit homenatge de tots el teus amics que per circumstàncies de la vida no ens vam poder acomiadar de tu. Si signéssim tots no hi cabríem en aquesta pàgina.

Et recordarem i et trobarem a faltar molt...a reveure amic

També tenim que lamentar la pèrdua, el passat mes de novembre, d'un altre bon amic, l'Àngel, un dels més antics Germans de l'Estament i membre del Senat.

Te'n vas anar després d'una llarga malaltia, que et limitava les teves ganes de viure, la teva innata vitalitat.

Encara que la teva gran voluntat feia que estiguessis amb moltes de les nostres trobades, encara que et fos difícil i feixuc d'assistir-hi, tenies la il·lusió de trobar-te i d'estar entre els amics, ja que són molts anys d'amistat amb tu i la teva esposa Joana, una bona amiga i redactora del Cartulari .

Adéu amic...fins sempre

SOPAR D'ESTIU

POC A POC ANIREM CONEIXENT ELS BONS RESTAURANTS DE LA NOSTRA CIUTAT. AQUESTA VEGADA VA ÉSSER L'AGOLLIDOR, ELEGANT I ALHORA MODERN RESTAURANT "NHUBE", DE L'HOTEL NH CONSTANZA, UBICAT A L'ILLA DIAGONAL.

Per LLuís Goberna

El començament de l'acte no podia ser millor, un esplèndid aperitiu a la cafeteria del restaurant per donar la benvinguda a tots els assistents amb un estona d'amena tertúlia

Ja a prop de finalitzar el sopar i seguint amb l'acte, vam recordar l'amic pintor i cofundador de **LA UNIO D'ARTISTES**, en **JOSEP MALLOFRÉ**. Ens va parlar d'ell la Lluïsa i a continuació es va lliurar un Cartulari a les seves filles que van assistir al sopar i on havia un emotiu recordatori dedicat al seu pare.

Seguidament, l'Àngel Gordon va recordar l'amic **ALEXANDRE RIBÓ** que malauradament també ens va deixar. Per últim el President, en Jaume Bertomeu, va dedicar un petit homenatge al nostre amic **EMILIO OLIVERAS**, que tampoc està entre nosaltres; ens va deixar el passat juny. Nombrosos amics de l'Emilio van assistir a l'acte per adherir-se a l'emotiu record.

Després dels aplaudiments en homenatge als amics que ja no són entre nosaltres, es va fer un minut de silenci.

I com a sorpresa, unes paraules del President que deixa el seu càrrec de Director de la revista **CARTULARI** i nomena nova Directora la Lluïsa, que fins ara ocupava el lloc de Coordinació i Disseny.

En fi, una nit molt emotiva amb moltes coses per recordar. Tot això acompanyat d'un bon àpat, un servei magnífic i un agradable ambient.

La matinada va posar cloenda a l'acte que, entre d'altres coses, ens va fer gaudir d'una nit molt especial. ©

Però com que la vida segueix, es va fer a continuació el lliurament del **CARTULARI** a tots els assistents.

I com sempre, va començar el sorteig, tradicionalment a càrrec de l'amic **Àngel Gordon**. Entre els regals destacava un quadre, donatiu de les filles d'en Mallofrè, com a record del seu pare.

També es va lliurar a Jesús de Trastámara un magnífic quadre a l'oli del retrat del seu pare, original del pintor Xavier Urpina, que li van obsequiar i lliurar els amics **Àngel Pérez** i Joana Tarín.

EL FUTBOL

Per Josep Brunet

Mandil Maçònic del Ritu "Royal Arch" (Britànic)

Se'ns presenta un cap d'any interessant, estem a punt de les eleccions a Catalunya, amb unes enquestes favorables a CiU, amb el socialistes en davallada... diuen, uns grups d'independentistes i l'extrema dreta amagada però que sens dubte donarà la campanada.

Tot això després d'un estiu on l'estatut ha estat retallat pel tribunal constitucional a instàncies del **PP**, el nostre parlament suprimint les curses de braus, però no els "correbous", el govern de l'estat aprovant una nova reforma laboral, quina por, el senyor **Mas** amb el cas **Millet** de finançament a **CiU**, com si no fos amb ell, el senyor **Carretero** amb el senyor **Laporta** i demés trànsfugues jugant a veure qui es més independentista, darrerament el senyor **Saura** continua desaparegut, ai senyor!!!... i per últim el **Senyor Anglada** rient a boca plena, menys mal que encara ens queda el **Papa de Roma**.

Però aquest estiu ha passat quelcom d'important, una gran manifestació per dir que som una nació (*jo particularment opino que la meva nació és Europa, però no val la pena discutir*) i al dia següent d'aquesta manifestació es produeix el triomf de la selec-

Fantàstic el futbol, quina gran cosa aquest invent. Parlem una mica d'aquest esport, tal com es coneix avui dia, neix a Londres en la segona meitat del segle XIX en un local maçònic al número 11 del carrer Queen Elisabet, precisament del numero del carrer, va sorgir que fossin 11 jugadors per diferenciar-ho del Rugby que son 15. El futbol recull els principis universals de la maçoneria: la igualtat, la fraternitat, i la llibertat, per això en un mateix equip es poden trobar persones de diferents religions, races i ideologies.

Per abundar una mica més sobre aquest esport i els seus orígens, es bo saber, que el dia 8 de desembre de 1863, es van reunir un grup d'onze representants dels clubs per organitzar formalment una lliga de futbol, aquesta reunió va tenir lloc a la "**Freemasons Tavern**", avui dia qualsevol que visiti Londres la trobarà al carrer Long Acre, pràcticament al costat del **Temple Maçònic de la Gran Lògia Unida d'Anglaterra**, a Great Queen, St.

Els aficionats al futbol poden aplaudir un jugador sigui catòlic o protestant, de raça negra o de cabells rossos, tant és si en el seu equip juguen italians, russos, alemanys, andalusos, gallecs o catalans, l'important és el joc.

Doncs gràcies al futbol, els que així ho van decidir, van poder penjar les banderes que hi van voler uns, per l'estatut mutilat, d'altres per la victòria de la **Selecció**. **Tothom content gràcies al futbol i també a la maçoneria, que com hem vist alguna cosa va tenir a veure.**

I ara amics a fer campanya, "cada uno a lo suyo, y al toro" que guanyi el millor i visca el futbol. ©

Actual "Freemasons Tavern"

Temple Maçònic de la Gran Lògia Unida d'Anglaterra

Antiga "Freemason Tavern"

ció espanyola, i aquí si que succeeix quelcom d'important, la gent perd la por a penjar la bandera d'**Espanya** i de cop i volta **Barcelona**, i moltes ciutats i barris dels que diríem de gent treballadora així com la part alta de la ciutat es tenyien de banderes, en alguns casos, de veí a veí un amb l'espanyola i l'altre amb l'estelada.

DES DEL
CLAUSTRE ROMÀNIC
DEL **MONESTIR** DE
SANT CUGAT DEL VALLÈS

ARNAU CADELL / PEP BLANES

Per Pep Blanes, dibuixant

s un calorós matí de juliol. Estava dibuixant el claustre. He conegut el president i la secretària de l'Institut d'Estudis Històrics Medievals, en Jaume Bertomeu i la Lluïsa Goberna. Hem iniciat una conversa, i s'han interessat pel dibuix que realitzo amb una mina 0,5 de grafit pur. Els crida l'atenció el realisme minimalista del meu dibuix al qual hauré dedicat unes

200 hores un cop acabat. **Han quedat sorpresos en saber que porto prop de 37 anys dibuixant el claustre i que tota la meva obra està penjada a les llars del poble. A través de la conversa coneixen qui és Arnau Cadell, cridant-los l'atenció el meu entusiasme vers aquest gran artista del romànic.** Per això, en Jaume i la Lluïsa en demanaren que escrivís quelcom respecte a **Arnau Cadell**.

Crec que res millor que reproduir la col·laboració que em va proposar l'amic, escriptor i professor, **Josep M. Figueres**: escriure un capítol referent a l'**Arnau Cadell**, a publicar en l'obra **"100 Figures que fan nació que cal conèixer"**, una iniciativa de l'**ACCAT**

(*Associació Conèixer Catalunya*), llibre editat per **Barcanova** el 2009. **Ací teniu el que vaig escriure:**

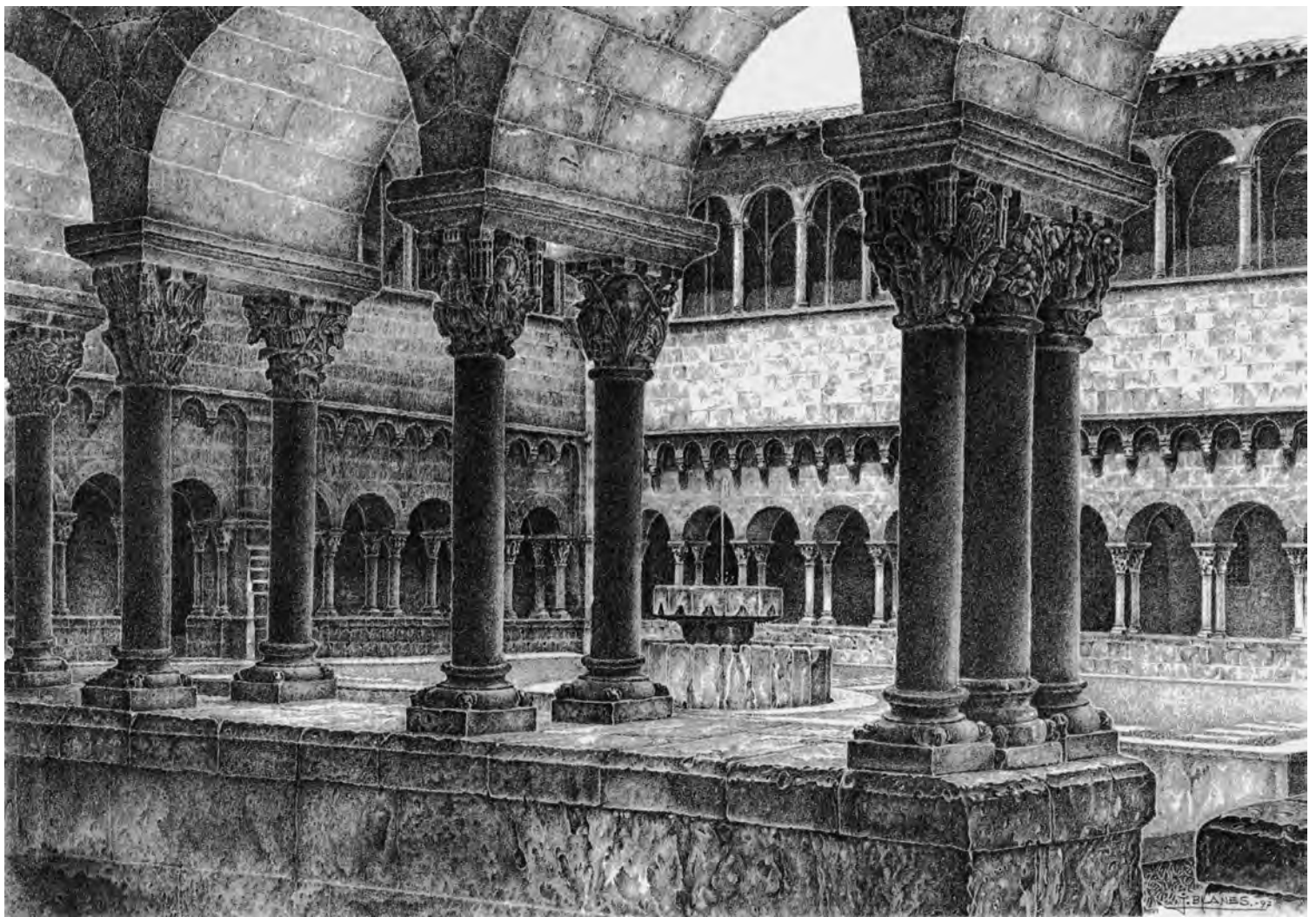
VIDA I ⊕BRA

Les poques dades històriques que tenim d'aquest artista del romànic ens obliguen a expressar-nos per deduccions. Va néixer a finals del segle XII, probablement en algun indret a l'entorn de **Puigcerdà (Cerdanya)**, on el cognom **Cadell** és present, com també l'escut heràldic amb tres cadells. Pot ser que aprenguéss l'ofici de picapedrer al monestir de **Sant Pere de Maissac**, a **Tolosa de Llenguadoc**. L'any 1155 treballà al monestir de **Sant Pere de Galligants** i a la **Seu de Girona**, on, amb el seu obrador, deixà constància del seu treball escultòric d'un depurat romànic que recorda l'estil tolosà.

Trobem obres seves a la portada de l'església de **Santpedor**, a la portalada de la **Seu de Manresa**, i a petició de l'abat **Bernat de Sant Pere de Besalú**, esculpí els capitells historiatos de l'absis. L'any 1179 **Arnau Cadell** col·laborà en el monestir de **Sant Pere de Rodes**.

L'any 1190 l'abat **Guillem d'Avinyó** (*Sant Cugat del Vallès, 1174-1205*) acollí l'obrador d'**Arnau Cadell** perquè **comencés la meravellosa obra romànica del claustre que va durar a prop de disset anys, temps que va tri-**

gar a esculpir els cent quaranta-quatre capitells que formen un dels claustres més grans. Després de la mort de l'abat **Guillem**, el succeí l'abat **Berenguer de Santa Oliva** (1205-1212), que ordenà incloure una inscripció en llatí a la pedra, al costat del capitell, el protagonista del qual és un escultor, que diu: **"Aquest és l'escultor Arnau Cadell, que aquest claustre construí per a la perpetuïtat"**. En els capitells s'aprecien uns agosarats treballs, filigranes en què es destaquen quatre grups o famílies iconogràfiques: capitells corintis, capitells ornamentals, capitells figurats i capitells historiatos (**Antic i Nou Testament**).

VALORACIÓ

A principis del segle XII els picapedrers eren artesans. **El fet que Arnau Cadell signés un claustre respon al fet que era considerat un artista, un dels primers artistes catalans coneguts.** El domini del treball de la pedra, la capacitat imaginativa, la seguretat en la proporció i el coneixement històric el converteixen en un **artista fora de lloc.** Treballà en tres claustres romànics, en els quals demostrà el seu magistral treball. Per la seva analogia i composició arquitectònica i iconogràfica, els claustres de **Sant Pere de Galligants**, de la **Seu de Girona** i de **Sant Cugat del Vallès** són tres joies del romànic. Podem dir que els tres claustres formen un dels millors conjunts escultòrics del romànic català. **El claustre de Sant Cugat és l'expressió més gran del romànic català, un treball insòlit a principis del segle XII.**

EL LLIBRE, "UN CLAUSTRE SIGNAT"

L'estimació vers el claustre santcugatenc em va reafirmar en el projecte d'escriure una trilogia amb temàtica claustral el títol genèric va ésser "*Pedra i Ploma*". Per al tercer llibre el tema havia de ser un homenatge a l'**Arnau Cadell**, amb el títol "*Un claustre signat*". El propòsit, escriure un llibre, una biografia del mestre **Arnau**. Però el problema va sorgir en no trobar dades suficients, tan sols unes quantes, les que ja tenia. Vaig seguir en el projecte biogràfic. Seria una biografia novel·lada que situaria en el temps els 17 anys que va tardar en construir el claustre, del 1190 al 1207. Al monestir hi habitava una comunitat benedictina. En el decurs dels capítols desfilen personatges reals i d'altres imaginaris que van formant la història. El llibre va ser editat el 2002. En les primeres pàgines, tres són les plomes que signen unes lletres respecte del llibre.

PRÒLEG signat pel M. H. President **Jordi Pujol**: "*Josep Blanes ha passat moltes hores durant trenta anys contemplant, dibuixant o escrivint textos sobre el claustre del monestir de Sant Cugat del Vallès. Es tracta d'una peça excepcional del romànic, un estil que és tan car a l'autor i que es va iniciar a la darrera del segle XII. Sortosament s'ha pogut identificar l'escultor que va fer les figures dels capitells que formen aquest conjunt històric i que és Arnau Cadell. Ara no sols torna a reproduir una vintena de dibuixos a tota plana del claustre, sinó que escriu una biografia novel·lada de Cadell, un personatge identificat, però de la vida del qual hi ha poca informació, com s'esdevé amb tants d'altres artistes d'aquella època.*

Blanes prova de recrear la vida monàstica, que va ser tan viva i tan influent fins a la desamortització que va seguir a la revolta del 1835. Per això, aquest tercer volum té la novetat d'aquesta literatura històrica que pot ajudar a comprendre més el que ha significat per a l'Església i per a Catalunya el monestir emblemàtic de Sant Cugat del Vallès".

PRESENTACIÓ signada per **Lluís Recorder**, Alcalde de Sant Cugat "...En **Pep Blanes**, l'artista del claustre, s'ha volgut sumar a aquest homenatge. Pocs coneixen com ell, l'obra d'**Arnau Cadell**, no debades són trenta anys de fixar-se en els detalls més ínfims de cadascun dels capitells per tal de reproduir-los en el paper com només ell ho sap fer. En **Pep** ha entès aquest llibre com un deute, una obligació de respecte a la figura del mestre i de l'artista. No tenint-ne prou en reproduir el seu magnífic dibuix, s'ha aventurat en el món de la història, presentant-nos una biografia novel·lada de l'escultor en els anys que va treballar a Sant Cugat, emmarcada alhora en el seu temps, un temps convuls i potser per això apassionant...

...Llegint el llibre gaudireu del coneixement d'un temps i d'unes formes de vida que formen part del nostre passat, un passat ja llunyà que ens ha deixat el nostre símbol més preuat, el **Monestir**".

INTRODUCCIÓ signada per l'escriptora i historiadora **Montserrat Rumbau**: "...I en **Pep Blanes**, després de tants i tants anys d'estar en companyia amb aquelles formes, aquells animals fantàstics, aquella vegetació i aquells personatges, ha volgut acostar-se a l'època i sobretot també a la persona que va crear tot aquest conjunt que ara ens enamora a tots: l'escultor que va tenir l'atreviment de signar la seva pròpia obra, quan en aquell temps aquest era un fet totalment excepcional, i que gràcies a aquest gest insòlit ens va deixar dit que el seu nom era **Arnau Cadell**. I com que de l'**Arnau Cadell** ben poques coses en sabem, en **Pep** ha recreat tots uns personatges que es mouen en l'ambient i en l'època de

l'escultor, els hi ha donat vida i els fa parlar de com vivien i s'anaven fent les obres en aquell monestir que anava creixent i agafant cada vegada més relleu i més importància...

...En Pep Blanes no ens ha volgut fer un relat històric, sinó un relat novel·lat fruit de la seva fascinació per aquest claustre romànic. I la seva sensibilitat d'artista i també de poeta i la seva capacitat de creació, l'ha permès endinsar-se en aquell món medieval, rescatar-lo de l'oblit i fer-nos-lo present, recreant-nos d'aquesta manera amb l'ajut de la seva gran imaginació tot aquest passat"

vàrem perdre tota referència de com era físicament l'Arnau Cadell.

Des de fa temps, allà l'any 2000, a partir de les moltes cares que apareixen esculpides als capitells del claustre i observant la coincidència repetitiva de faccions com ara nassos, ulls, boques, orelles, celles, cabells o barbes, que normalment, per repetitives **solen ser pròpies de l'escultor Arnau**, tot plegat afegint-hi la meua imaginació, he realitzat el retrat que podria ser l'Arnau Cadell. Ací el teniu.

PUNT I FINAL

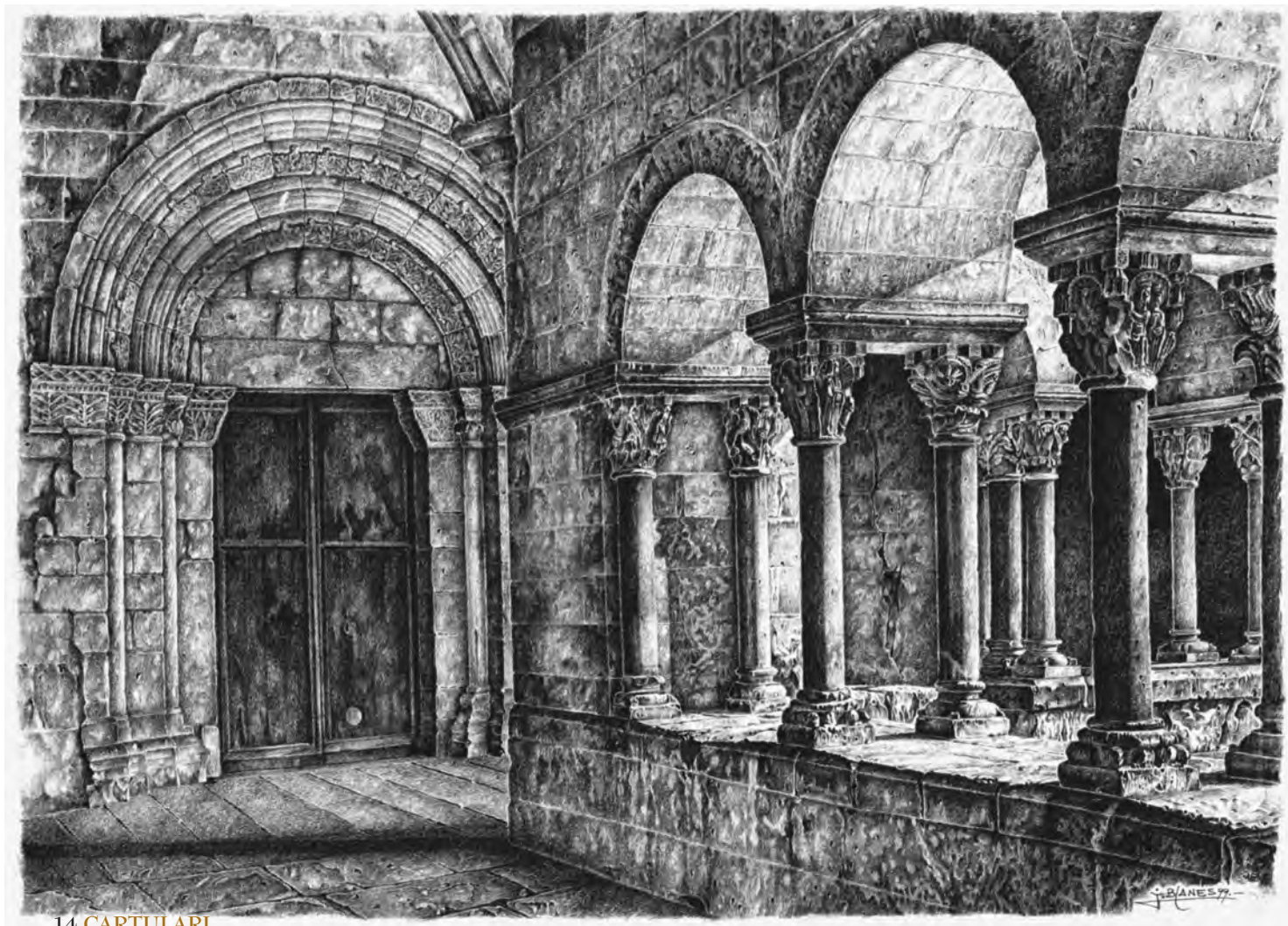
ARNAU CADELL, EL RETRAT

Durant 17 anys, l'Arnau Cadell va dirigir i treballar al monestir construint el claustre romànic amb 60 arcades i 144 capitells. En un d'ells, situat a la galeria est, el número 18 interior, l'Arnau va realitzar un autoretrat. En la pedra del costat, l'abat ordenà gravar el nom d'Arnau Cadell com a constructor del claustre. **Un fet in-sòlit a principis del segle XIII, que convertia un artesà en artista.**

Fa uns cent anys, unes mans amb una escarpa i un martell varen fer un atemptat, entre molts, i van decapitar l'escultura de l'Arnau. Per tant, amb aquest fet

Fins aquí hem parlat del mestre escultor Arnau Cadell i del dibuixant Pep Blanes. Crec que és més que suficient per conèixer ambdós, però principalment l'Arnau Cadell, el sorprenent artista català, mai prou conegut; espero que aquest humil treball, per a aquelles persones que no coneixien la seva obra, sigui com una invitació per desplaçar-se al monestir de Sant Cugat del Vallès i un cop al claustre, quedin enamorats del treball realitzat a finals del segle XII i principis del XIII. ©

Dibuixos del claustre, capitells i retrat de l'Arnau Cadell, realitzats per Pep Blanes.-
Fotografia de Pep Blanes, realitzada per Mané Espinosa, 2010.-

ADMINISTRADOR DE FINQUES

FINQUES CLARAMUNT

Administra, lloga, ven.
Gestió i inversió immobiliària.
20 anys al vostre servei.

C/. Prats de Molló, 10
Telf. 93 201 85 16 Fax 93 200 90 09
08021 - BARCELONA

IL·LUSIÓ I MOVIMENT

ELS ORÍGENS DEL CINEMATÒGRAF

15/10/10 al 16/01/11

10h a 14h > 17h a 21h
ENTRADA LLIURE

Fundació Caixa Tarragona

CatalunyaCaixa **CX**
Caixa Catalunya Tarragona Manresa

APUNTA LA POSPO
grup Vértice 360

SALA D'EXPOSICIONS

Higini Anglès, 5 -Tarragona
www.caixatarragona.com

ASOCIACIÓN DE PARAPSIKÓLOGOS
DE CATALUNYA

CURSO DE CONTROL MENTAL
Y CULTURA PSÍQUICA
MÉTODO GORDON

Dirigido por el Profesor GORDON
Hipnólogo - Musicoterapeuta

Àngel Gordon
Avda. Diagonal, 329-A-2º
08009- Barcelona
Tel. 93 459 22 55

-- el dominio absoluto de sí mismo, -- una excelente memoria,
-- un juicio penetrante y justo, -- una voluntad inquebrantable,
-- una personalidad vigorosa y simpática:

NAPOLEÓ

Per Jordi Rabionet

EN AQUEST ESCRIT NO ES PRETÉN PARLAR PAS DEL NAPOLEÓ MILITAR PERQUÈ LA SEVA HISTÒRIA ÉS PROU CONEGUDA EN AQUEST TERRENY, PERÒ SÍ COM A ÉSSER HUMÀ, DE LA SEVA MANERA DE VEURE LES COSES, DELS SEUS GUSTOS I TAMBÉ DELS SEUS CAPRICIS I UN XIC D'AQUELLES COSES QUE ELS LLIBRES D'HISTÒRIA NO SOLEN PAS EXPLICAR

Va néixer a l'illa de Còrsega, a la vila d'Ajaccio, el 15 d'agost de l'any 1769, quart fill d'un total de tretze germans del matrimoni format per **Maria Letícia Ramolino di Pietra Santo** i el seu marit **Carlo Maria Buonaparte Paravisino**, advocat, que va assolir una importància política rellevant, essent el segon del patriota **Paoli**, cap dels clans de **Còrsega**, que cercava la independència del seu país.

Maria Letícia va educar de forma extraordinària els seus fills. Els obligava a banyar-se diàriament, cosa insòlita en aquells temps, i a rentar-se les dents. Tots ells varen deixar en les seves memòries frases d'agraïment, **com la recollida en les seves memòries pel metge Antommarchi, que va assistir a Napoleó a Santa Elena, fins a la mort de l'Emperador:**

"Fallides, privacions i fatigues - deia Napoleó a Santa Elena -, tot ho afrontava i aguantava; tenia el cap d'un home en el cos d'una dona...Era afectuosa i severa, castigava les males accions i premiava la bona conducta; reconeixia imparcialment el nostre procedir bo i dolent. El meu pare, home intel·ligent i culte, però massa donat a la societat per ocupar-se

dels seus fills, tractava de vegades d'excusar les nostres faltes. "Tu no et fiquis amb ells - li deia la meva mare -, que això no és cosa teva. Sóc jo la que ha de vetllar pels meus fills." Reprimia tot baix sentiment, tota idea mesquina; apartava del nostre tendre esperit tot el que no fos formós i noble."

Napoleó als nou anys va ésser enviat a l'escola militar de **Brienne**, on durant tres anys va estudiar per oficial de marina. Durant aquest temps, i per educar-se en aquesta especialitat, com tots els seus companys, dormia en una hamaca per acostumar-se a la vida a bord d'un vaixell.

Retrat de
Letícia Buonaparte,
mare de Napoleó

La Coronació de Napoleó, detall del quadre de Jacques-Louis David, 1805. Museu del Louvre, París

A pesar d'aquest tracte i d'altres incomoditats, mai va manifestar cap queixa, probablement degut a la disciplina que la seva mare havia inculcat a ell i als seus germans.

Això feia que les seves distraccions fossin poques i breus.

Escut d'armes imperial dels Bonaparte

A la mort del seu pare, ell, a pesar de tenir un germà més gran, Josep, que després va ser rei d'Espanya, es va constituir com a cap de la família i va disposar el futur i els estudis dels seus germans.

Sempre va ser un gran treballador. Acostumava a dir: *"El treball és el meu element. He nascut i he estat format per a ell. He conegut els límits de les meves cames, dels meus ulls, però no he pogut conèixer mai el del meu treball."*

De la mateixa manera era sobri en el menjar. No es divertia en les festes i tampoc li agradava la cacera encara que algunes vegades i per raons d'estat es veia obligat a participar-hi. Les seves màximes aficions eren la lectura, el teatre i la música. Pel que fa a la lectura, llegia molt i ràpidament. També li agradava escriure i, de fet, de les seves mans sortien directament tots els butlletins i proclames en els quals sabia, amb el seu pensament despert, unir a un estil ampli les paraules justes.

Del teatre apreciava els drames o obres sèries, les comèdies no eren obres del seu gust i més que res semblava no entendre-les. Per la música tenia també una gran afició i li agradava organitzar concerts. Pel que fa als seus gustos privats era econòmic, senzill i burgès. Considerava i jutjava el luxe com quelcom que servia per donar esplendor al tron i perquè afavoria la indústria nacional. De la mateixa manera afavoria el art, sobre el qual tenia idees molt personals. L'admiració que sentia per les obres d'art venia sobretot condicionada per l'estimació que altres tenien per aquestes obres i les feia posar als museus com una obligació de sobirà i un augment del llustre nacional.

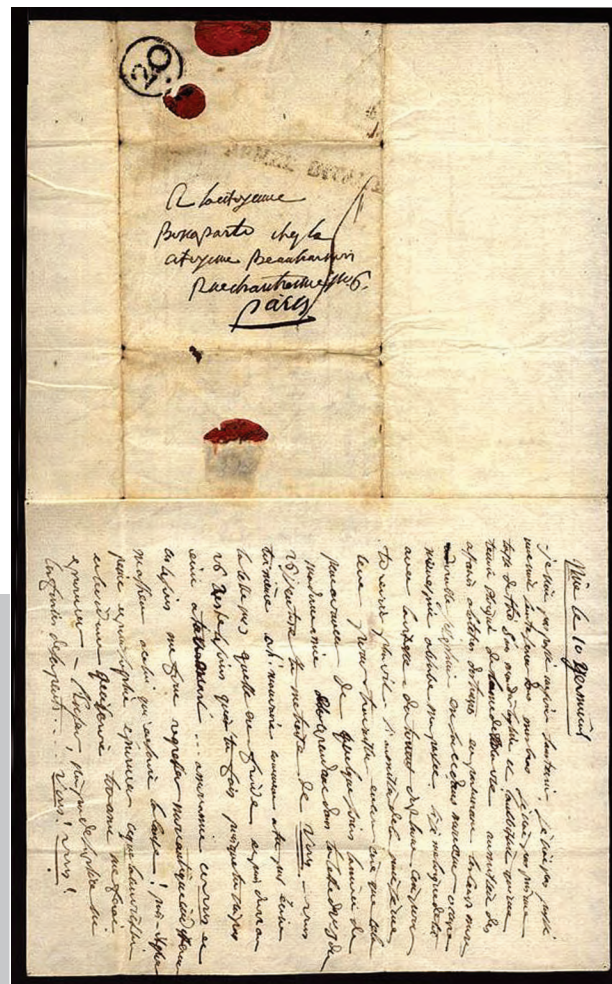
Va ser un gran protector d'artistes com David, Proudhon, Gros, Gérard, Canova i Isabey, i també de la indústria, tant de les porcellanes de Sevres, els Gobelins, com de les fàbriques de seda de Lyon. Gran amant de França i de la Revolució, els principis de la qual volia aplicar a tota Europa, se sentia responsable del país i de tot el que era francès.

Napoleó va estar casat primer amb Josefina Tascher de la Pagerie, criolla de la Martinica i vídua del vescomte Alexandre de Beauharnais que va ser guillotinat el 1794. Sis anys més gran que Napoleó, va aportar dos fills del seu anterior matrimoni. **Va ser nomenada emperadriu de França el mateix dia que Napoleó era coronat emperador.** Posteriorment va ser repudiada per no haver tingut descendència. **Són interessants les cartes que Napoleó enviava a Josefina quan estava en campanya, que reflecteixen el caràcter voluble d'aquesta:**

Retrat de Josefina de Beauharnais, primera dona de Napoleó

Una de les cartes de Napoleó a Josefina que es troben a la Bibliothèque Municipale de Lisieux

Després d'aquest matrimoni, Napoleó es va casar amb Maria Lluïsa, filla de Francesc II d'Àustria, emperador germànic. El 1810 va ser nomenada emperadriu de França.

Retrat de Maria Lluïsa d'Habsburg, segona dona de Napoleó

“Ja no t'estimo gens; tot al contrari, et detesto. Ets una mesquina, ben poca-traça, ben bleda, ben ventafocs. Tu no m'escrius gens, tu no estimes pas el teu marit; tu saps bé el plaer que li fan les teves cartes i tu no li escrius més que quatre línies, amb molta sort!”

Què feu doncs durant tot el jorn, senyora? Quin és aquest assumpte tant important que us pren el temps d'escriure al vostre bon amant? Quin afecte ofega i aparta l'amor, el tendre i constant amor que vos li vàreu prometre? Qui pot ser aquest meravellós, aquest nou amant que absorbeix tots els vostres moments, tirant les vostres jornades i us impedeix d'ocupar-vos del vostre marit? Josefina, prengueu cura, la nit menys pensada, enfonsaré les portes i apareixeré. Certament, estic inquiet, bona amiga, al no rebre noves teves; escriu-me ràpidament quatre pàgines d'aquestes amables coses que omplen el meu cor de sentiment i de plaer.

Espero que dintre de poc jo et podré abraçar i cobrir-te de petons tan ardents com l'equador.

Verona, 4 frimari.

Duc de Reichstadt infant i retrat d'adolescent

Aquesta va donar un fill a Napoleó, que va ser anomenat rei de Roma i que més tard, el 1814, va ser nomenat duc de Reichstadt. Tampoc amb aquest fill Napoleó va tenir sort, ja que va morir de tuberculosi amb vint i un anys. Avui està enterrat en el panteó de París en una sala propera on està el seu pare.

Després de la desfeta de Waterloo, Napoleó va voler marxar i va pensar primer amb els Estats Units, però tampoc volia allunyar-se massa d'una França que estimava. Va pensar en Anglaterra i amb aquesta intenció va escriure al príncep regent d'Anglaterra en els termes següents: *"Altesa Reial, víctima de les faccions que divideixen el meu país i l'enemistat de les més grans potències d'Europa, he acabat la meua carrera política, i vinc, com Temístocle, a cercar l'empara en la llar del*

poble britànic. Em poso sota la protecció de les seves lleis, que reclamo de Vostra Altesa Reial, com el més poderós, més constant i més generós dels meus enemics." L'oficial de marina del vaixell que el va dur a Anglaterra li va donar totes les garanties que seria tractat segons el seus desitjos.

Tots sabem com aquests es varen acomplir... ©

Bibliografia:
 Mc Nair Wilson. Letizia Buonaparte, madre de Napoleón.
 Honoré de Balzac. Napoleón. Máximas y pensamientos.
 Carta de Napoleó a Josefina. Bibliothèque Municipale de Lisieux.

Tomba de Napoleó.
 Les Invalides, París

CASTELL DE TALAMANCA

Per Joana Tarín

A UN QUART D'ONZE D'UN ASSOLELLAT MATÍ DE TARDOR, PARTÍEM AMB DESTÍ CAP A TALAMANCA, PETITA PÒBLACIÓ SITUADA A LA CÒMARCA DEL BAGES, AMB LA IL·LUSIÓ DE PASSAR UN DIA AGRADABLE I CÒNÈIXER UNA MICA MÉS LA HISTÒRIA I CULTURA DEL NOSTRE PÒBLE.

Després de pujar per una carretera plena de revolts, que a més d'un no li feien gaire goig, però que tenia l'al·licient d'un paisatge meravellós, uns boscos encara verds per a l'època de l'any i una vegetació que s'arrapa sobre la pedra calcària d'unes muntanyes espectaculars, com el Montcau, un cim de 1056 m., i d'altres serralades dintre del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'O-

bac, arribarem per fi a Talamanca.

A la torre de l'homenatge del castell, majestuosa, ondejava la senyera catalana i al balcó de la façana principal, no menys ufanosa, hi penjava la bandera blanca i verda de Talamanca.

Al capdamunt de l'escalinata i al peu mateix de la senyorial porta, ens va rebre l'alcalde de la vila, Sr. Josep Tarín Canales, amb unes amables paraules de benvinguda i ens presentà la simpàtica Mireia, que ens va fer de guia en la visita.

Façana del Castell

En realitat, ja es tenen indicis de l'existència del castell en l'any 967, i Yoldi és el cognom dels propietaris actuals.

La primera estança que visitem és el celler, on es respira una aroma avinagrada de les antigues bótes de fusta; n'hi ha dues enormes que daten dels anys 1714 i 1734. La Mireia ens explica que encara que el castell va ser enderrocat, aquestes bótes no van ser malmeses. Com a curiositat, ens ensenya unes finestretes a la part frontal de les bótes per les quals introduïen un nen per poder-les netejar.

Al costat de la portalada hi ha una llegenda que diu:

Castell de Talamanca

"Fundat en el segle XII per Guillem, Marquès de Castellbell i la seva esposa Mafalda, filla d'en Ramon Berenguer III, Comte de Barcelona. Fou adquirit i reconstruït posteriorment per Carles Ventura i Tàpies durant el període comprès entre els anys 1956 i 1964".

A partir del segle XVIII, el recipient principal per a l'elaboració del vi, al **Bages**, era la tina. La dificultat de transportar la verema pels camins de l'orografia accidentada, va donar lloc a la construcció de tines a la mateixa vinya, de manera que quan es veremava el raïm anava directe a la tina. Avui dia, encara podem veure-les prop de la riera de **Sant Esteve**.

Sortint del celler, la Mireia ens va conduir al pati de la part defensiva, amb estructura de merlets i un pou on es recollia l'aigua de la pluja.

A la sala d'armes, presidida per un gran quadre de Cembranos Vélez, representant una cruenta batalla entre cristians i sarraïns, podem apreciar unes armadures, una sella per cavalcar i curiosament un enorme corn de cargol marí que es feia servir per fer senyals sonors en la guerra i la caça. També es poden veure uns fusells i sobre una llar de foc uns fòssils. Aquesta sala d'armes antigament havia estat la quadra.

Sortint d'aquest recinte vàrem pujar a la torre, on es pot gaudir d'unes esplèndides vistes de l'entorn, en què destaca el massís de Montserrat i les muntanyes pre-pirinenques.

Quan érem al punt més alt, l'alcalde ens va relatar uns fets que van tenir lloc en aquest indret el 13 d'agost de l'any 1714. Es tracta d'una batalla que es va lliurar entre l'exèrcit català, comandat pel Marquès del Poal, contra les tropes borbòniques del Mariscal de Camp Conde de Montemar, que va resultar ser la darrera victòria dels catalans.

Tenim coneixença d'aquesta batalla per una carta que el Marquès del Poal va enviar als Consellers de Barcelona. Aquest document es conserva a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, on explica la batalla de Talamanca. També hi ha altres fonts que donen informació sobre aquest fet, com un fulletó imprès per Rafael Figueró publicat el 19 d'agost de 1714 que tracta de la descripció de la batalla amb antecedents i conseqüències que fa Juan de la Villa, un capità

Sala d'armes

l'atac, i envià muntanya amunt una força important. El dia 14 al matí, l'enemic emprengué la marxa cap a **Sant Llorenç Savall** i van ser perseguits i atacats fins a **Sabadell**.

La bona visibilitat que es té des del castell del vessant contrari de la vall, així com del terreny on es desplegaren els borbònics i el coneixement de la singular orografia abrupta i escarpada, podrien haver contribuït a la victòria de les tropes catalanes.

La quantitat de baixes que el Marquès del Poal esmenta en la seva carta, és, entre nafrats i morts, més de 600 homes i 50 oficials per part dels espanyols. Dels catalans, 10 morts i

del regiment **Brichfeus**, que va entrar a **Barcelona** el 18 d'agost.

Les tropes borbòniques van ocupar la muntanya davant del poble i es van situar el peu de la riera i a la casa de la Mussarra. Poal i els sometents es van fer forts al castell i a la font. Es van produir els enfrontaments, les forces catalanes van flanquejar la riera i van fer retrocedir els borbònics. Havent aconseguit el primer èxit, el **Marquès va prosseguir**

23 ferits. No podem creure al peu de la lletra aquestes xifres, ara bé, en unes reformes fetes a la plaça de l'Església a finals del segle passat, van aparèixer un bon nombre de cadàvers perfectament arrengrerats, que avui podem afirmar que pertanyien a baixes d'aquesta batalla.

Casa de la Mussarra

La victòria de Talamanca, va ser considerable, i els catalans retrobaren una esperança per poder trencar el setge de Barcelona i entrar al socors de la ciutat.

El castell de Talamanca fou enderrocat per ordres del Marquès de Castel Rodrigo l'any 1716.

Sortint del castell i una mica impressionats per les explicacions històriques, ens vam dirigir a la plaça de l'**Església** on també es troba l'**Ajuntament**.

Santa Maria de Talamanca és esmentada ja al 1038. És un edifici romànic i cal destacar el sepulcre d'estil gòtic de Berenguer de Talamanca, fet erigir per la seva vídua Blanca. A la tapa del sarcòfag hi ha gravada en relleu la figura del cavaller jacent, vestit amb una cota de malla i una rica armadura, reposa el cap sobre un coixí, amb l'espasa agafada amb les mans i un gos que descansa als seus peus.

Panoràmica de la zona de la batalla, des del Castell

També apreciem una inscripció entre sis escuts de llinatge on es pot llegir:

“Ací jau el senyor Berenguer de Talamanca, qui va morir el dia 2 de les calendes de maig de l’any 1325. Sia en glòria beneït. Descansi en pau”

Conclusa la visita a l’**Església** i acomiadant-nos de l’**alcalde Sr. Tarín** i la **Mireia**, tot fent una passejada pels típics carrers del poble, admirant les rústiques i boniques

cases, ens dirigim al **“Mirador de Talamanca”** on vam delectar-nos amb un apetitós àpat.

Al finalitzar el dinar, encara ens vam arribar a la zona esportiva del poble i vam fruitir d’unes vistes esplèndides.

Fins aquí la crònica d’aquest viatge a Talamanca, on hem pogut gaudir de tots els sentits. La vista per les panoràmiques de l’incomparable paisatge, el gust pel saborós àpat i el més important de tots, la ment, doncs aquesta petita lliçó de la història del nostre poble ens ha fet una miqueta més savis. ©

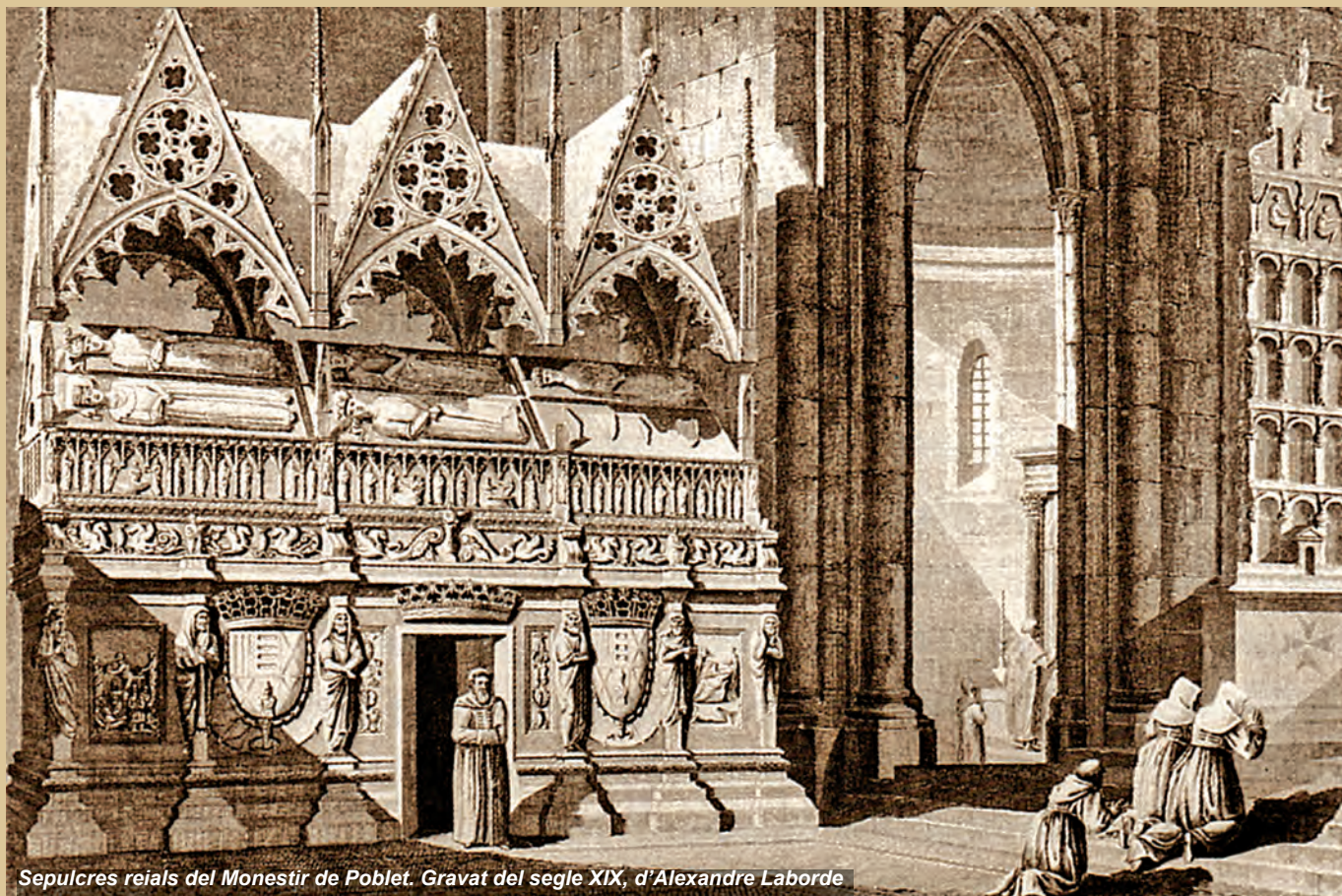
Església de Santa Maria de Talamanca

Sarcòfac de Berenguer de Talamanca

Sepulcres reials del Monestir de Poblet. Gravats del segle XIX, d'Alexandre Laborde

CAL RECORDAR...

El monestir cistercenc de Poblet es va fundar l'any 1149 per donació de terres per part del **Comte-Rei Ramon Berenguer IV**.

Al conquerir **Jaume I, Mallorca i València**, al segle XIII, s'inicia un procés d'expansió mediterrània que s'estén fins al segle XV. El creixement de les ciutats, l'embranchada del comerç i la consolidació dels grups mercaders i artesans, són alguns fenòmens estretament vinculats a aquest procés.

El 1287 s'estableix que la **Casa de Foix i el Bisbe d'Urgell** compartiran els drets sobre **Andorra** en funció de **Coprínceps**. Aquesta fou la fundació constitucional d'**Andorra**. ©

Recopilació i extracte de diverses fonts que parlen de la història del nostre país.

Escut d'Andorra al Palau Episcopal d'Urgell

El 17 d'abril de 1401, el Rei **Martí l'Humà** va presidir una funció religiosa, oficiada pel Bisbe **Joan Ermengol**, en la qual **foren col·locades les quatre primeres pedres de l'Hospital de la Santa Creu (Barcelona)**.

L'ARXIU DE LA MEMÒRIA POPULAR DE LA ROCA DEL VALLÈS

I EL PREMI “ROMÀ PLANAS I MIRÓ”

L'any 1984, el periodista Italià Saverio Tutino va llançar una crida pública per a la recuperació i conservació de les memòries, les autobiografies i tot tipus d'escriptura d'aquelles persones que sense tenir un paper històric rellevant podien donar una nova visió sobre la vida quotidiana i els fets polítics, econòmics i socials més importants de la història. El resultat d'aquesta iniciativa va ser la fundació de l'Archivio Diaristico Nazionale al poble toscà de Pieve Santo Stefano, que té des d'aquell moment la missió de recuperar, conservar i catalogar aquestes mostres de memorialisme popular per posar-les a disposició de la comunitat científica i preservar-les per a les generacions futures.

El periodista Saverio Tutino

Va ser fonamental el seu paper per a la recuperació de la Generalitat de Catalunya i les llibertats democràtiques.

Aquesta desaparició va deixar en tots els seus amics i col·laboradors un buit molt important i el desig de crear alguna activitat per preservar la seva memòria i que sabés recollir el seu esperit polític i humà. En una de les reunions per concretar aquesta idea, Raimon Obiols va parlar de l'experiència italiana i, després d'ampliar la informació amb el mateix Archivio Diaristico Nazionale i conèixer a fons les seves

activitats, aquesta va semblar la iniciativa idònia per fer un homenatge al desaparegut Romà Planas i Miró.

El mitjà principal de promoció de l'Arxiu i d'adquisició de documentació és la convocatòria anual del Premi Banca Toscana de memorials populars, que compta cada any amb una gran participació de memorials originals. L'acte de lliurament del Premi es transforma en una gran festa popular.

Seguint l'exemple Italià, l'any 1996 l'Ajuntament de la Roca del Vallès, amb la col·laboració desinteressada d'un grup de veïns del municipi, va plantejar la creació d'un Arxiu de la Memòria Popular i d'un Premi de memorials populars. L'origen d'aquesta iniciativa es troba en un esdeveniment luctuós que va marcar la vida del poble de la Roca del Vallès: el 5 de setembre de 1995 moria de forma sobtada l'alcalde del municipi, Romà Planas i Miró, que havia guanyat l'alcaldia en les eleccions del mes de maig d'aquell mateix any.

Fill del poble i amb una gran experiència política, adquirida durant els llargs anys d'exili al costat del president Tarradellas, en Romà va encarnar durant els seus anys d'activitat política a la Roca, i els pocs mesos d'alcaldia, els valors més positius de l'activitat pública: la presentació d'un projecte integrador i no excoent per al municipi, el diàleg obert i respectuós amb totes les forces polítiques i socials, l'obertura de l'Administració als ciutadans amb transparència en la gestió i un tracte igual per a tothom...

D'aquesta manera, el 14 de febrer de 1998 es va presentar al poble de la Roca del Vallès l'Arxiu de la Memòria Popular i al mateix temps es va convocar la primera edició del Premi “Romà Planas i Miró” de memorials populars. Finalment, a principis de l'any 1999, el comitè promotor d'aquesta idea, es va transformar en l'Associació d'Amics de l'Arxiu de la Memòria Popular, que porta la gestió de l'Arxiu en col·laboració amb l'Ajuntament de la Roca del Vallès.

Arxiu de la Memòria Popular. Centre cultural La Roca

L'objectiu de l'Arxiu és la recuperació, la conservació i la catalogació de tot tipus de documentació autobiogràfica, memòries, reculls de correspondència, testimonis, etc.. en qualsevol suport, ja sigui paper, àudio, vídeo que estarà a disposició de totes les persones que visitin l'Arxiu amb finalitat científica, educativa i divulgativa.

El principal mitjà de promoció de l'Arxiu i d'adquisició de documentació és la convocatòria anual del Premi "Romà Planas i Miró" (que enguany ha arribat a la 13a edició), en el qual poden participar totes les persones que ho desitgin amb obres de caràcter autobiogràfic, que donin testimoni total o parcial de la seva vida i que no hagin estat publicades amb anterioritat.

El Premi consisteix en 1.200,00 € en metàl·lic i la publicació de la obra guanyadora.

En cap cas es tracta d'un premi literari, sinó de donar un incentiu a l'escriptura popular i al lliurament d'obres a l'Arxiu. Per aquesta raó, el Jurat no valora la qualitat literària dels textos, sinó el seu interès com a testimoni d'una època concreta de la nostra història. El Premi té caràcter internacional i està obert a totes les llengües de l'Estat espanyol, ja que el desig d'aquesta institució seria esdevenir punt de referència i centre de trobada per a l'estudi de la memòria i l'escriptura popular. Les obres que participen en el Premi passen per un doble procés de selecció. En primer lloc, un Jurat Popular format per uns veïns del municipi tria un màxim de deu obres finalistes mitjançant un procés de selecció en tres rondes de lectura. Les obres finalistes passen al Jurat Estatal que decideix la obra guanyadora. Aquest Jurat està presidit per a el Sr. Raimon Obiols (abans havia estat presidit per Ernest Lluch i Martín fins al moment de la seva tràgica mort) i està compost per personalitats del món de la cultura.

Les obres guanyadores del Premi Romà Planas i Miró i tots els documents dipositats a l'Arxiu, hagin participat o no en el Premi, són, bàsicament, testimonis de persones que no tenen l'escriptura com a professió o com a part essencial de les seves activitats laborals i personals. Aquests documents són una font d'informació històrica pel seu contingut i també per la forma en què està expressat per escrit, de manera que l'escriptura pugui donar notícia dels usos i de les formes de la llengua oral i, també, del nivell de coneixement que tenen aquests escriptors populars de les convencions ortogràfiques i gramaticals de la llengua que escriuen. L'Arxiu de la Memòria Popular forma part de l'Associació Europea per a l'Autobiografia (APA) i manté relacions de cooperació amb l'Archivio Diaristico Nazionale d'Itàlia, els Archives de le Vie Privée de Carouge (Suïssa), la Universidad de Alcalá de Henares etc..

Com hem dit, aquest any el Premi ha arribat a la 13a edició. Normalment el Jurat Popular tria les obres finalistes

abans del final del mes de setembre. El Jurat Estatal té fins al final del mes de novembre com a últim termini per a triar la obra guanyadora.

El lliurament del Premi a la obra guanyadora es fa durant la Festa Major d'Hivern de la Roca del Vallès (final de novembre) i l'obra guanyadora es presenta al públic, normalment, l'11 de setembre, en ocasió de la Festa Major d'Estiu.

Amb el desenvolupament d'aquest projecte es pretén potenciar la recopilació dels testimonis dels directes protagonistes dels fets més importants de la història del nostre país, per poder fer una història paral·lela a la història oficial, on els vertaders protagonistes dels fets puguin tenir el protagonisme que es mereixen i que mai han pogut tenir.

Acte d'una edició anterior del Premi "Romà Planas i Miró"

Volem donar "veu" a les persones oblidades per la història, a tot aquell món de "sense veu" que mai han pogut parlar.

És, potser, una forma nova de fer cultura, però segurament és una cultura que pot arribar als ànims de totes les persones: des de les més senzilles a les més importants socialment, però que segurament tenen moltes coses per contar i que es mereixen formar part d'aquella història que s'escriu amb lletres majúscules. ©

Totes les persones interessades en dipositar la seva documentació a l'Arxiu de la Memòria Popular, poden demanar informació al telèfon 93-842 20 16 o al 627 901 836 enviar-les directament a:

ARXIU DE LA MEMÒRIA POPULAR
Centre Cultural La Roca

C/ Lope de Vega n. 10 – 1a planta
08430 - La Roca del Vallès. - Vallès Oriental

arxiumentoria@laroca.cat

www.laroca.org

GENERACIÓ PERDUDA

Per Míriam Lladós i Paula Segarra

Aquest darrer cap de setmana l'Associació Soca-rel Alt Empordà ha finalitzat els actes entorn el seu projecte: **Generació Perduda**. L'any passat Soca-rel va organitzar diferents actes per commemorar els

aportacions molt significatives entorn als moments que vivim.

Després de dinar tots junts al **Restaurant Can Comaulis del Coll de la Manrella**, vam continuar amb les activitats de la tarda a **Agullana**. En la **Sala Polivalent** vam comptar amb una taula molt ben avinguda. Teníem al director del documental **"El Camp d'Argelés"**, Sr. **Felip Solé**. També vam comptar amb la col·laboració de la Sra. **Rosa**

Societat de la Vajol durant la xerrada

70 anys de l'exili. **El dia 9 d'octubre** començàvem amb una conferència de l'historiador **Enric Pujol**, que anava dedicada a la tasca i al paper tan rellevant que la generació d'aquestes persones van haver de dur a terme per salvar el patrimoni cultural de Catalunya de l'exili estant. Des de la Societat La Camèlia de la Vajol es va crear un intercanvi entre el conferenciant i el públic assistent molt interessant i que es complementava amb

Treball en equip, Sr. Didier Damestoy, Sr. Felip Solé, Sr. Josep Galindo, Sra. Rosa Galindo i Sr. Lluís Duran

Galindo i el Sr. **Josep Galindo**, actriu i director de l'obra teatral **"La Maternitat d'Elna"** del **Projecte Galilei**. Va ser una presentació molt sentida amb tot el tema del patiment i la incertesa en què vivia la gent en els camps i de la força que aquestes persones van haver de trobar de sota la sorra per tirar endavant amb les seves famílies.

En aquesta diada vam comptar amb la companyia de membres de l'Associació **"In Albis"**, de la **Fundació Andreu Nin**, del Diputat i Vicealcalde de **Figueres** Sr. **Francesc Canet**, del nét del Sr. **Àlvar d'Orriols**, autor de **"Las Hogueras del Pertús"**, en **Didier Damestoy** i d'altres col·laboradors, com el Sr. **Lluís Duran**, del **Restaurant Duran de Figueres**, un dels llocs claus de la **Retirada i del pas per Figueres per a moltes persones i famílies quan enfilaven el camí de l'exili**.

Sala Polivalent d'Agullana, Sr. Alfons Quera, Sr. Felip Solé, Sra. Rosa Galindo i Sr. Josep Galindo

El dinar de germanor ens va afavorir un ambient de molt caliu i agafant la guitarra vam recordar les lletres de la **“Nova Cançó”**.

Tot seguit quan va ser l’hora, ens vam adreçar a la **Sala Polivalent d’Agullana** per veure el documental: **“Doblemente olvidados”** del Sr. **Jordi Gordon** i basat en el testimoni del Sr. **Wilebaldo Solano**, que recentment ens va deixar el passat dia 7 de setembre.

Aquestes jornades ens han permès ampliar el nostre treball. Consolidar relacions entre entitats per ampliar la xarxa, contactar amb altres entitats que porten molt de temps treballant perquè es reconegui l’esforç de moltes persones que van haver de fer durant els anys de la guerra i postguerra, treballant des de dins de Catalunya i des d’altres països on van haver de refugiar-se i iniciar una nova vida.

Aquesta jornada fou un espai per conèixer-nos, per compartir idees i projectes. **Per reforçar la nostra tasca de lluitar per la recuperació de la memòria històrica i per ser conscients de com el pes d’aquells anys encara, avui dia, condicionen decisions dels nostres governs.**

Gràcies a tots i a totes i fins la propera! ©

La segona jornada fou el dia 6 de novembre. L’associació Soca-rel col·laborava amb els actes de la Fundació Andreu Nin.

Al matí vam recórrer el poble d’Agullana sota la companyia de l’Historiador oficial del poble Sr. Enric Tubert. Aquest cop també vam comptar amb els comentaris del Sr. Josep Juanola, que l’any 1939 era un noi de 15 d’anys.

En aquesta ocasió també vam comptar amb membres de l’Associació In Albis d’Abrera, i amb la del President d’Omnium Cultural de l’Alt Empordà i la Catalunya Nord, Sr. Lluís Casadellà.

Recordant lletres de la Nova Canço

Recorregut històric per Agullana

Presentació documental, Sr. Rodolfo Ligeró. Fundació Andreu Nin

L'APORTACIÓ CATALANA EN EL SEGON VIATGE DE CRISTÒFOR COLOM

Rebuda de Cristòfor Colom a Barcelona. Anònim. S XVIII. Biblioteca de Catalunya. Podem observar l'escut de la ciutat i al fons, als vaixells, la bandera reial catalana.

Per Eva Sans, Investigadora
Cercle Català d'història

Un de tants aspectes importants estudiant la història colombina i que és transcendental per entendre l'origen de l'empresa són òbviament els ports de sortida i arribada dels viatges. Perquè les coses no passen per casualitat sinó que tenen una lògica. En aquest aspecte en concret, és en els darrers 70 anys que la historiografia està donant un tomb de 180 graus. Per exemple, cal recordar que encara que tothom pensi que és conegut de sempre que **Colom va arribar a Barcelona** després del seu primer viatge la realitat és que la historiografia oficial va intentar fer creure sempre que això era un error dels cronistes i deia que **Colom havia arribat a Sevilla. No és fins el 1944 que l'historiador canari Rumeu de Armas demostra de manera irrefutable el que avui ja sabem.**

Com tots vostès saben, a partir dels anys 90 es produeix una nova eclosió d'historiadors que donen un nou impuls a les investigacions. Així, l'**Alba Vallès** i la **Teresa Baqué**-entre d'altres- comencen a entrar en el moll de l'os **REAL: la catalanitat de l'empresa americana**. En aquest sentit, les meves investigacions segueixen per una part aquesta línia, i per altra banda acoten més el territori amb la finalitat d'arribar a ampliar més la informació sobre els personatges de la història oficial que es troben documentats a **Pals** i a l'**Empordà**. I la gent pot pensar.....¿ *I què hi pot haver-hi aquí en aquesta zona tan maca i rural, de masos, cases antigues... ?*---- Fa pocs dies vam tenir en una de les conferències del cicle a la professora de la **Rovira i Virgili**, la sra. **Maria Bonet**. Ella també està fent recerca sobre el seu àmbit concret, però va fer una reflexió molt interessant: **"Que des de Tarragona, tota la noblesa que està investigant dels segles XV i XVI l'acaba portant a l'Empordà"**. Això posa en evidència per una part, que no en sabem gaire res dels personatges nobles i importants així com dels fets succeïts en aquestes parts de l'**Empordà**, i per una altra confirma que una de les claus per desllorigar "el misteri" passa per aclarir què estava passant en aquells temps i quins personatges hi havia aquí a l'**Empordà**.

Avui els parlaré del segon viatge. **Veurem com la historiografia oficial deia que el segon viatge havia sortit de Cadis, esborrant també l'origen del mateix: o sigui Barcelona.**

La participació catalana en els fets de la descoberta d'Amèrica estan documentats en nombroses fonts escrites: tan coetànies (quan se'ns parla d'en **Bernat Boïl** que acompanyà l'**Almirall Colom** i que fou vicari general apostòlic de les **Índies**, quan se'ns parla d'en **Pere Margarit**, capità militar en la segona expedició, o d'en **Miquel Ballester-Tarragoní**- el qual **Colom** nomenà batlle de la fortalesa de la concepció, o **Fra Ramón Pané** jerònim català també ...entre molts d'altres.), també es troba reflectida la participació catalana en èpoques posteriors, i recollida en diferents "anales o cròniques dels segles XVII i XVIII" tant d'**Aragó** com de **Catalunya** i perquè no hem pogut anar a veure les estrangeres, sinó també en trobaríem.

Les proves que els catalans són expedicionaris amb l'almirall Colom a la descoberta d'Amèrica són absolutes i aclaparadores.

Als "**Anales de la Corona de Aragón**" d'en **Diego Josef Dormer** de 1697 trobem unes súplices fetes l'any 1528 a les corts aragoneses de la vila de **Monçó** a l'emperador **Carles V**, on se li reclama que -els oficis i beneficis dels **Regnes de la Corona d'Aragó** s'han de donar a naturals i no a estrangers- i on de manera molt clara es

Llavors, és en aquest moment, amb les noves pistes i dades que van apareixen, amb els personatges de la història oficial situats aquí a l'entorn que ens porta a pensar **que Pals és l'autèntic port de sortida del primer viatge i potser no Palos, com la censura ens ha volgut fer creure.**

I aquest tema: els dels ports catalans oblidats i desconeguts és l'altra àrea en la qual ara intensament estic treballant. Ara fa dos anys, la troballa documental del port de Pals a l'arxiu de la corona d'Aragó ha permès cimentar la seva existència-...i era un port Reial donat que la vila de Pals s'incorpora a la Corona l'any 1311 ...- i ha enderrocat la tesi més agressiva i contrària que ho negava i que posava en dubte la serietat de totes aquestes investigacions...**Més endavant, sobre la terminologia de Pals-Palos**"... que ara acabo de comentar, els faré un breu apunt (inèdit), si més no que de ben segur despertarà expectació ...

El rei Ferran el Catòlic, en els documents primigenis sempre se l'esmenta sol com a promotor de la descoberta d'Amèrica. Però no, al revés com ens han explicat. La reina Isabel no va tenir el paper que li ha assignat la història oficial.

Edició del "Quaderno de las leyes nuevas de la Hermandad". Sevilla: Tres Compañeros Alemanes. 1486

RECORDA com la Granada i les Indies van pertànyer a la corona d'Aragó. Ens diu el següent: "... Y pues no con menos causa, donde tanta fidelidad y deseo de servir a V.M. ay se deve conceder lo suplicado en este Capitulo como a Conquistadores de dichos Regnos, e de otros tocantes a la Corona de Aragon mayormente, que ya el Rey Catolico, vuestro aguelo tuvo por bien, por el auditorio que los Castellanos hizieron al dicho rey Católico en la conquista de alguno de dichos Regnos, dalles y incorporalles en los Regnos de Castilla, la metad del Regno de Granada et la metad de las Indias que al dicho rey católico pertenecian.

La Granada està compartida per les dues corones, no és exclusiva tampoc de Castella.

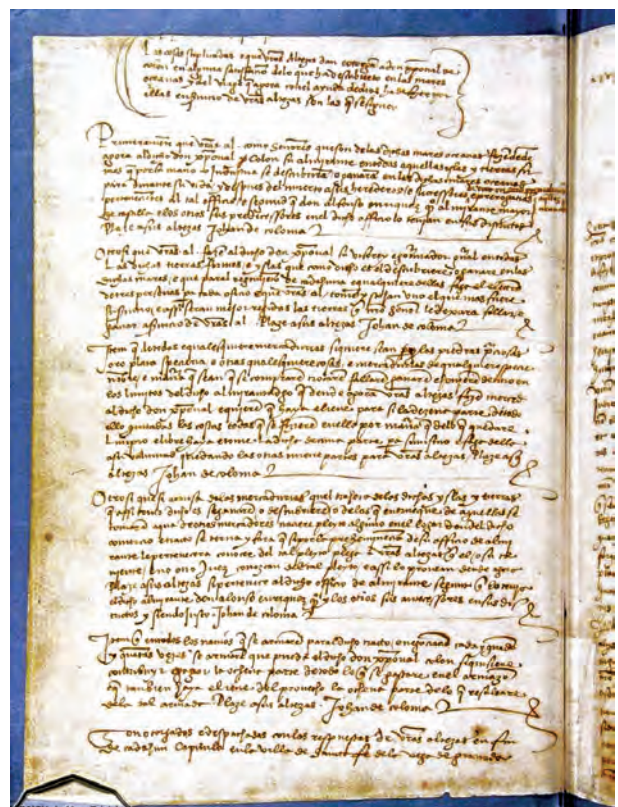
Si tornem de nou al tema del segon viatge de l'almirall Colom, recordarem com la informació trobada a la biblioteca de Catalunya a través dels "Anales de Catalunya" de Narcís Feliu de la Penya de l'any 1709 hi diu: "... embarcáronse grande número en Barcelona con Colón y fue el capitán Pedro Margarit. Partieron de Barcelona con la flota de Colón, llegaron a Cádiz a 23 de setiembre: Partieron de Cádiz tomando tierra en la Isla que llamaron Desseada, después a la que nombraron Española, partieron a Haití, donde les noticiaron de sus amigos muertos por los Indios...". La història oficial ens explica que salpen de Cadis el dia 25 de setembre obviant sorprenentment la primera part del viatge des de Barcelona, confonent i oblidant el paper fonamental dels catalans sota les ordres del seu rei: en Ferran II el Catòlic, comte de Barcelona.

A tal efecte, l'armada Reial provinent de Barcelona arriba a Cadis el 23 de setembre i per tant del 23 al 25 de setembre, són els dos dies que necessiten per abastir els vaixells de nou d'aigua i aliments després d'uns 15 o 20 dies de navegació abans de prosseguir el viatge cap a les terres descobertes. En els "Anales de Catalunya" també hi ha una nota de pàgina on es llegeix:

"... Fundaron los catalanes en las Indias Iglesias de Santa Tecla y de Santa Eulalia...".

S'ha posat també en dubte darrerament de manera pública i a través dels mitjans de comunicació, l'autenticitat o validesa documental històrica de les fonts que demostren com els catalans participen activament en la preparació de les Armades que van a Amèrica sota les ordres del seu Rei Ferran el Catòlic- si... rei de Castella... fins que la reina mori, però sobretot comte de Barcelona i rei d'Aragó. I això vol dir, que la seva tasca com a rei de la Corona d'Aragó posseïa la seva pròpia cancelleria, lleis jurídiques que respectar sotmeses a unes Constitucions de Catalunya i per cert... no oblidem com la copia de las capitulacions de Santa Fe es troben a l'arxiu de la Corona d'Aragó a Barcelona. La gent maliciosa que menystén les proves documentals però no se n'està de fer una lliure interpretació de les que li convé, potser no sap que el Sr. Narcís Feliu de la Peña era advocat i economista però sobretot defensor de la veritat. En l'edició de los "Anales de Catalunya", el professor Jaume Sobrequés a la seva introducció diu d'en Feliu que "els catalans, a diferencia dels espanyols, italians, alemanys o francesos no han sabut explicar al món allò que han fet. Catalunya ha estat víctima per tant de l'oblit dels forasters però ha patit també el menyspreu i la informació tergiversada de la seva realitat col·lectiva."

"Los anales de Catalunya està escrita en Castellà", i en Feliu de la Peña diu al principi de la seva obra que tot i essent català i volent escriure en català precisament perquè els atacs i falsedats adjudicats als catalans es van escriure en llengua castellana, afegeix que: "deviendo manifestar su equivocación no puedo excusar la respuesta en la lengua castellana, para que igualmente se entienda el cargo y la defensa y la equivocación y la verdad", i per veure la base autèntica i rigorosa del treball d'en Feliu de la Penya, reproduïm les seves pròpies paraules quan diu:

“Y para asegurarla- esta verdad- en dicha centuria y en las antecedentes, me he valido de las escrituras auténticas, privilegios, Actos de corte, relaciones de los Serenísimos Reyes y de los dietarios, y libros del Real Archivo de Barcelona, del de la misma Ciudad, del de la Deputación, de Lérida, Tortosa, de Perpinyan, y de las demás ciudades y villas del Principado, Iglesias, conventos y autores extranjeros.

Por tanto, bajo las mismas penas de Reos de Lea Magestad... y mandamos que a Persona alguna le sea licito retenir y mantener dichos papeles.. Y porque entre lo Historica se hallan impresos unos Anales de Cathaluña, su Autor el Dr. Narciso Feliu cuya Obra distribuïda en tres volumenes en mucha parte, contienen materia muy maliciosa, sediciosa, y perjudicial al Estado: se prohibí, ordena y manda que qualquier persona que tanga las dichas Obras, baxo las mismas penas, las deva entregar enteramente en mano... Barcelona a los 12 de Março de 1716”. -AGS, Gracia y Justicia lligall, 888.- (Archivo General de Simancas).

Sabien vostès que els “Anales de Catalunya” van ser confiscats per Felip V ?

Retrat de Felip V

Per tant, veiem les tribulacions que ha patit la informació que ha parlat de la història de Catalunya .

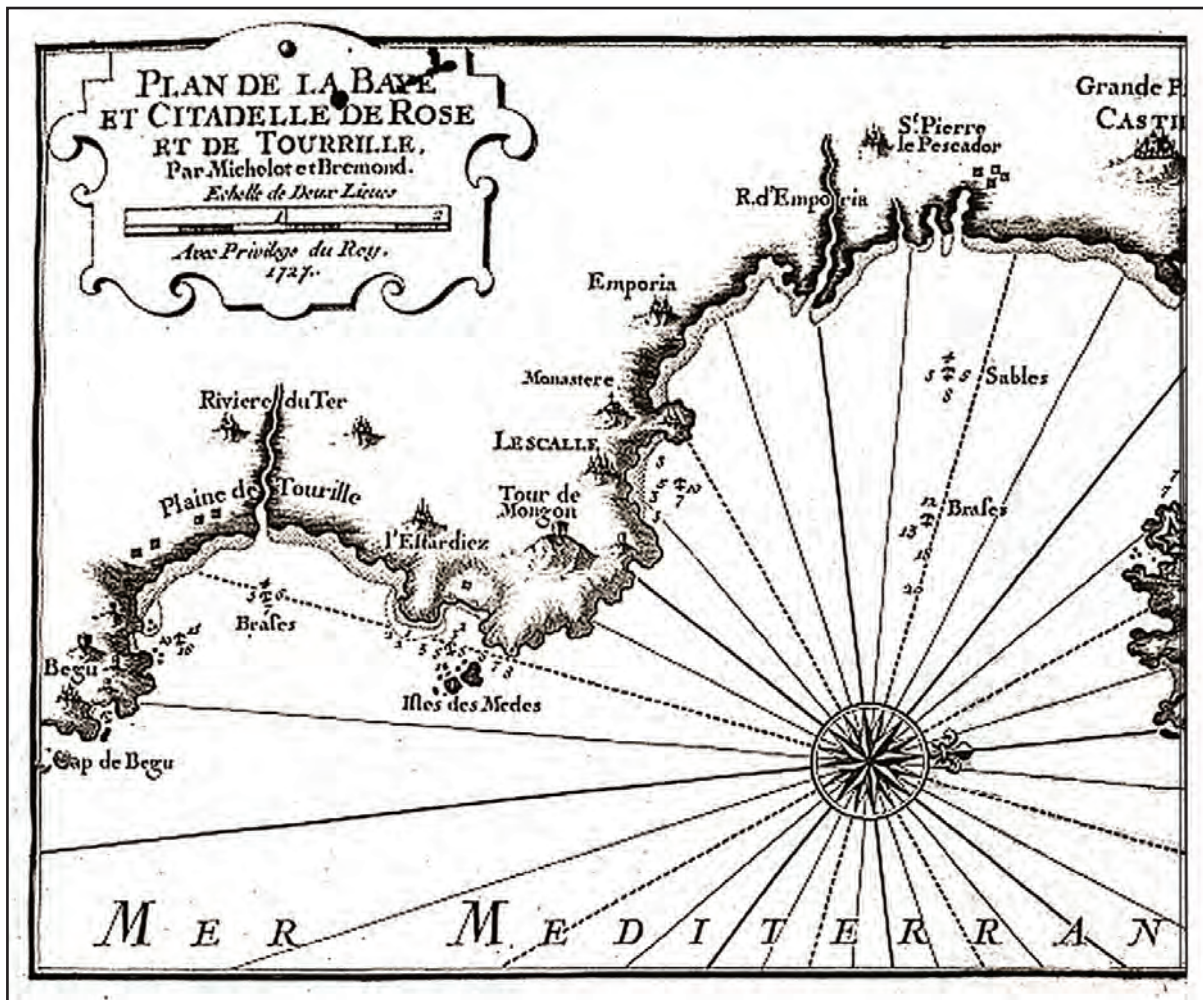
Llegim la informació que ens van fer arribar els companys investigadors **Josep Catà** i **Antoni Muñoz** a qui agraïm facilitar-nos tal document:

-Edicte del 12 de març del capità general de Catalunya Castel Rodrigo per ordre de Felip V-

“... Finalmente como lo ciega malicia en las turbaciones que empezaron en el año 1705 dió a la Imprenta un sin fin de Papeles sediciosos, Libelos infamatorios, Canciones, Alegatos luridicos, Poesías, Narraciones Historicas, baxo varios renombres, indignos de tolerarse.

I no podem obviar aleshores que si l'arribada del primer viatge es produeix a **Barcelona** com ens confirma l'historiador canari, en **Rumeu de Armas** i obliga l'any 1944 a la història oficial a reconèixer-ho, si tenim també que la preparació del segon viatge es produeix a **Barcelona**, tot i que tothom ho hagués volgut tapar i si tenim també que la sortida d'aquest segon viatge està documentada i sabem per la medievalista del Csic, la sra. **Teresa Ferrer Mayol**, que els catalans estàvem establerts en colònies ja des del segle XIII amb el consolat de mar segons les lleis de la **“Nació catalana”** per privilegi del rei de **Cas-**

Lloc d'ancoratge del port de Pals. Davant torre mora o Torre de Pals. Font: Biblioteca de Sevilla.1727.

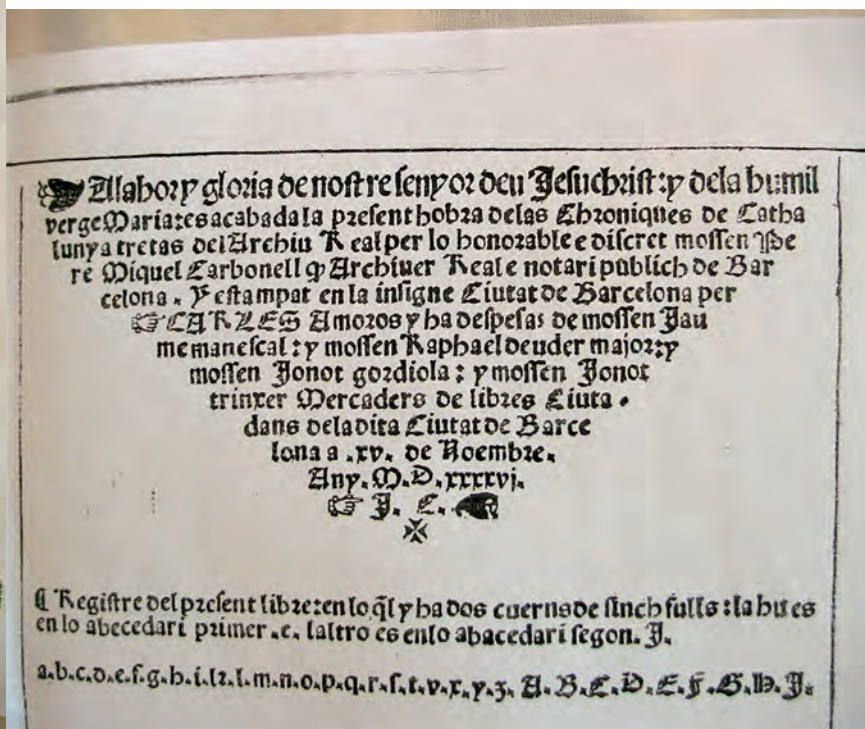
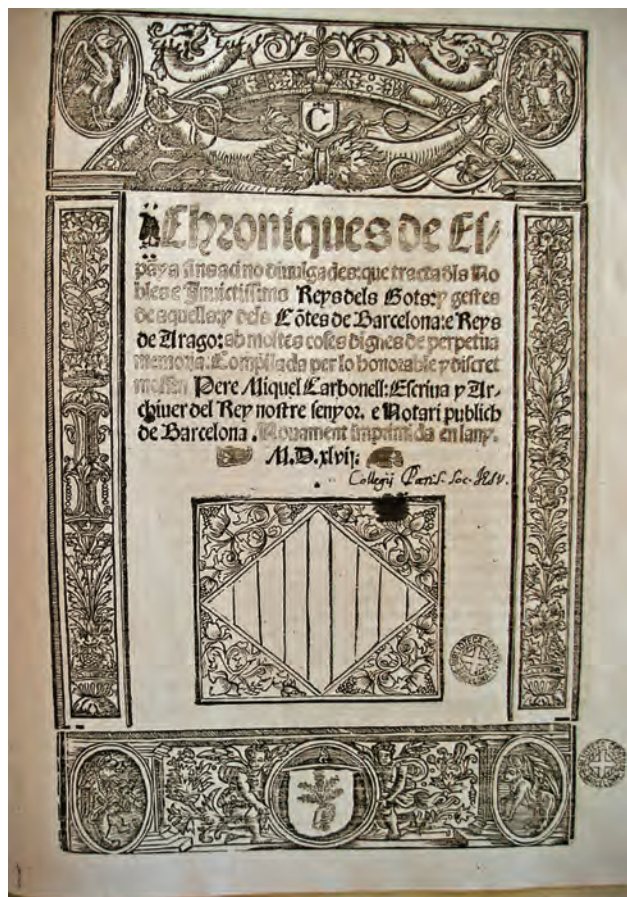
tella a **Andalusia**, com a bases navals i de redistribució de mercaderies, veurem quin gran desconeixement tenim del funcionament i organització de la marina catalana i dels seus àmbits d'actuació. I si amb aquestes dades, veiem quin paper tan principal i cabdal ha tingut **Catalunya** en el tema de la descoberta i en canvi, quin oblit o desaparició *"fulminant"* hem patit, **ens hem de preguntar que alguna cosa no és gens normal en l'estat de les recerques fetes fins fa poc sobre l'origen de Cristòfor Colom i dels fets de la Descoberta d'Amèrica i el paper fonamental de Catalunya i la Corona d'Aragó en tot aquest assumpte.** I la pregunta que estem aleshores obligats a fer-nos i la resposta que cal trobar és

vador a nivell toponímic: **i és que Pals també se'l coneixia per "Palos"**. El registre diu el següent:

"...a mestre Llach Moner de Palos dotsa lliuras y son per paga y senyal li donen per las molas del moli com consta ab polissa de dits jurats a 8 de octubre 1602, n. (número) 43 dit". Probablement, mestre Llach devia ser un picapedrer de Pals que devia fer les moles del molí de Sa Punta de Palamós.

En relació al tema de la toponímia, recordem també que el cabo de **Palos de Múrcia**, originàriament es deia **"Cap de Pals"**. Per tant veiem com un nom pot *"anomenar-se"* de diverses maneres: **Pals- Palls- Palus- Palos?**

La manipulació documental ha estat a l'ordre del dia en el nostre passat històric i allò més preocupant és veure com s'ha esborrat el nom de **CATALUNYA** del mapa, dels llibres i cròniques. **Us n'ofereixo una altra prova en**

Portada de les "Chroniques de Espanya" (Font: biblioteca de Catalunya.)

Per què hi ha hagut una desaparició massiva documental, per què hi ha hagut falsificacions i versions diferents sobre els fets de la descoberta d'Amèrica? Un dels artífexs principal de les expedicions com fou Catalunya i els catalans s'han esborrat voluntàriament al llarg dels segles de les pàgines de la història.

Un últim apunt d'una dada inèdita trobada a l'arxiu de Palamós

En el llibre d'entrades i sortides de **Palamós**, el company i historiador de l'art **Gabriel Martín**, ha localitzat una informació que parla dels pagaments fets pels jurats a la gent que l'any 1602 havien portat materials o realitzat treballs per la vila de **Palamós**. En relació a aquest fet i al del port de **Pals**, Gabriel m'havia fet partícip anteriorment d'una notícia d'un registre *"d'unes lloses vingudes de Pals per enllosar la muralla de Palamós"*. La seva darrera dada documentada fa referència a un aspecte inno-

questes **"Chroniques de Espanya"**. Llegeixin bé ... perquè si miren amb atenció descobriran com en el colofó de la obra, hi apareix citat de nou el títol d'aquestes chroniques.

En realitat i tal com testimonia el seu colofó -el qual segons estudis és més antic que la portada - la obra es deia originàriament: **"Chroniques de Catalunya"**.

Per tant, després d'aquesta demostració de la participació catalana en el segon viatge que sortí des de Barcelona però a més del paper cabdal dels catalans en els fets de la descoberta d'Amèrica i tenint en compte el gran reconeixement que des de les nacions estrangeres sempre s'havia tingut cap a Catalunya i cap als Catalans no és extrany que l'emperador Carles V exclamés un dia: **"...Prefereixo ser comte de Barcelona que emperador Romà..."**

ARXIU DE LA MEMÒRIA POPULAR
PREMI "ROMÀ PLANAS I MIRÓ"
DE MEMORIALS POPULARS- 13A EDICIÓ

EL DIA 15 DE SETEMBRE ES VA REUNIR EL JURAT POPULAR DE LA 13A EDICIÓ DEL PREMI "ROMÀ PLANAS I MIRÓ" DE MEMORIALS POPULARS, CERTAMEN ORGANITZAT PER L'AJUNTAMENT DE LA ROCA DEL VALLÈS MITJANÇANT L'ARXIU DE LA MEMÒRIA POPULAR.

El punt més important de l'ordre del dia d'aquesta reunió va ser triar els 5 finalistes del certamen i la Menció Especial d'enguany.

Els cinc finalistes van ser:

EL QUE HE VISCUT de **Maria Almagro i Coll** (*Guanyadora*), de Barcelona.

LA JOVENTUD PERDUDA de **Joan Borràs i Ferrer**, de Barcelona.

HOMBRE DE MUCHOS OFICIOS, POBRE SEGURO de **Pere Dulsat Morera**, de La Roca del Vallès.

DEL CARA AL SOL, A LA LIBERTAD de **Lluís Goberna Casacuberta**, de Barcelona.

NIEVES NEGRAS, - NIEVES BLANCAS de **Nicole Pujol**, de Colmar (França).

Entre els finalistes destaquem en **Lluís Goberna i Casacuberta**, amb la obra titulada **DEL CARA AL SOL, A LA LIBERTAD** que és un recull de les seves vivències durant la guerra civil, i la postguerra.

SÍNTESI: Experiència personal de l'autor que descriu els records de la batalla de l'Ebre, en què formava part de la "*Quinta del Biberó*" i de l'exili, als camps de Barcarès. El retorn a Catalunya és gairebé immediat a la fi de la guerra. L'autor segueix narrant a partir d'aquí els records dels moments clau de la història catalana, espanyola, europea i mundial, acompanyats de nombroses cites extremes d'hemeroteca.

El dia 27 de novembre es va fer en el Centre Cultural de la Roca el lliurament del premi al guanyador i als finalistes. Després de diversos parlaments dels organitzadors i la presentació dels finalistes a càrrec del senyor **Giovanni Marzocchi**, l'alcalde de la Roca, el senyor **Rafael Ros i Penedo**, els va entregar una placa de plata junt amb un esplèndid ram de flors. Els premiats van dirigir unes breus paraules sobre les experiències viscudes. També es va fer lectura de un breu paràgraf de les obres de cadascun dels finalistes. Seguidament es va servir una copa de cava a tots els assistents. Com a cloenda es va fer un esplèndid dinar de germanor en un restaurant als afores de la Roca.

Tot l'acte va estar molt ben organitzat. Però, sobretot, va ser molt emotiu. Recordem les paraules d'en Lluís quan va fer menció que aquest premi com a finalista "*es la guinda del pastís de la meva vida.*" Des d'aquestes pàgines la nostra felicitació als guanyadors i molt especialment al nostre amic Lluís.

Està oberta la 14a edició del Premi "Romà Plana i Miró" i totes les persones que vulguin demanar informacions per participar-hi poden fer-ho trucant al **93 842 20 16 ArxIU de la Memòria Popular – La Roca del Vallès**, o al correu electrònic: arxiumentoria@laroca.cat ©

El primer premiat i finalistes amb l'Alcalde i el regidor de Cultura de la Roca del Vallès

La Ruta del Nil

Δ la recerca del coneixement a Alexandria

Per Mª Lluïsa Pujol
Periodista

Viatjar a Egipte, país que l'historiador grec Heròdot va dir que *'era el regal del Nil'*, és trobar-se amb una de les civilitzacions més enigmàtiques del món, font de mites i llegendes, i molt obsessionada per la mort i el més enllà. La nostra ruta pel Nil va adquirir entitat amb la visita a Alexandria i un dels seus grans atractius: la nova Biblioteca, inaugurada l'any 2002.

querits per Egipte. La reina **Nefertari**, la seva esposa favorita, apareix a cada costat del tron. **Davant del pilono es trobaven 2 obeliscs, dels quals un va ser traslladat a la plaça de la Concòrdia de París l'any 1836, com a regal de Mohamed Ali.** Karnak, el segon lloc més visitat d'Egipte després de les piràmides de Gizeh, és el conjunt de temples més gran del país. Durant segles, aquest lloc va ser el més influent centre religiós egipci. El temple

La ruta del Nil va començar per Luxor, població egípcia edificada sobre les ruïnes de la ciutat de Tebes, a uns 200 km al nord d'Assuan, declarat Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO el 1979. Abans d'iniciar el creuer, vam visitar els temples de Luxor, construït durant l'Imperi Nou, i Karnak, que vol dir "**Ciutat fortificada**", tots dos units per una gran avinguda flanquejada d'esfinxs. El temple de Luxor va ser construït per dos faraons principalment, Amenhotep III i Ramsès II. A l'entrada hi ha un piló, que relata la batalla de Qadesh, lliurada per Ramsès II contra els hitites, i les famoses estàtues sedents de Ramsès II, decorades amb imatges de presoners que representen els 9 pobles con-

principal estava dedicat al culte del déu Amon, però, com en altres temples egipcis, també es venerava altres divinitats. Davant de la moderna ciutat de Luxor es troba la gran necròpoli tebana coneguda com el Vall dels Reis, un llarg corredor inclinat, excavat a la roca, que acabava a la cambra sepulcral on es troben gran part de les tombes reials de les dinasties XVIII-XX. **Entre d'altres, hi ha les tombes de Ramsès III, conegut com Madinet Habu, Horemheb, Siptah, Nefertari, la Reina Hatshepsut, la primera dona-faraó que es va fer esculpir com a esfinx, i Tutankhamon.** La decoració de les tombes dels faraons és gairebé exclusivament religiosa. Abunden les escenes del faraó en presència dels déus, però els elements més destacats són els textos i les il·lustracions

Obelisc a la plaça de la Concòrdia de París

que acompanyen diverses composicions religioses. En la mateixa àrea es troben dues grans estàtues esculpides en grans blocs de quarsita anomenades els **colossos de Memnon**, que representen el faraó **Amenhotep III** en posició asseguda. **Són les úniques restes que es conserven del temple funerari que aquest faraó es va fer erigir al peu de la Vall dels Reis.**

Embarcats i navegant per les aigües cabaloses del **Nil**, vam fer escales a **Esna**, on vam visitar el temple del mateix nom; a **Edfu**, situat a 90 Kms. al sud de **Luxor**, que acull el temple ptolemaic dedicat al deu **Horus**, **el millor conservat d'Egipte**, que representa la típica construcció dels temples amb el piló, el pati, 2 sales hipòstiles, una càmera d'ofrenes, la sala central i el santuari; **Kom Ombo**, 40 kilòmetres al nord d'**Assuan**, una vila agrícola

amb una nombrosa població núbia procedent del sud, desplaçada per la construcció del llac **Nasser**, on hi ha un singular temple d'època ptolemaica, l'únic dedicat a dues divinitats: el **déu Sobek, amb el cap de cocodril**, i el **déu Horus, amb cap de falcó**; **Assuan**, on vam visitar la presa del mateix nom, l'obelisc inacabat, **l'illa Filé, cèlebre pels temples erigits durant els períodes ptolemaic i romà dedicats al culte a la deessa Isis, i que va quedar submergida en el segle XX sota les aigües embassades per la presa d'Assuan, encara que sota patrocini de la UNESCO els temples van ser desmuntats, traslladats i reconstruïts a l'illot d'Agilkia**; **Abu Simbel**, a uns 230m km. al sud-oest d'Assuan, complex arqueològic format per dos temples: el major, dedicat a Ra, Ptah i Amon, i el menor dedicat a la deessa Hathor, personificada per Nefertari. A la roca de la façana es van esculpir quatre estàtues colossals que presenten el faraó Ramsès II. La ruta pel Nil va concloure a **El Cairo** on vam passar uns quants dies. Vam visitar la necròpoli de **Giza** on es troben les tres piràmides -**Keops, Kefrèn i Micerinos**- l'esfinx i la **Vall de Kefrèn**, i vam visitar el museu, amb una façana renovada en què s'ha substituït el famós color groc per un de granat. Vam fer una escapada a **Menfis**, que va ser capital de l'**Antic Imperi Egipci**, on es conserva una gran esfinx d'alabastre, dues estàtues colossals de **Ramsès II** i altres restes arqueològiques, i a **Sakkara** on hi ha la **primera piràmide construïda pels egipcis de forma esglaiada.**

Biblioteca d'Alexandria reserva de la saviesa

Alexandria és una ciutat mediterrània i només arribar ens vam sentir com a casa, fins i tot els taxis eren del mateix color que els de **Barcelona**. **Alexandre el Gran la va fundar l'any 332 a.c. en una fèrtil regió, amb una estratègica situació portuària, que es va convertir anys després en el centre cultural del món antic.** En aquesta època, **Egipte**, que estava dominat pels perses, va caure sota la influència de la cultura grega de la mà d'**Alexandre el Gran**. Ell mateix va dissenyar els plànols d'aquesta urbs que mai arribaria a veure. **Aquí va sorgir la Biblioteca i el Far, llum de l'antiguitat sota els Ptolemeus.** **Alexandria** es va convertir aviat en el centre de

la cultura grega i va contribuir a hel·lenitzar la resta del país de tal manera que quan van arribar els romans tot **Egipte** era bilingüe. L'art i l'arquitectura era l'únic que es mantenia pròpiament egipci.

Alexandria va arribar a ser la ciutat més gran de tota l'antiguitat, abans del sorgiment de Roma: la seva major reserva de saviesa i intel·lectualitat. **La Gran Biblioteca d'Alexandria era una barreja de dipòsit de llibres, universitat, museu i laboratori de ciències naturals, que comptava fins i tot amb un jardí botànic i una col·lecció d'animals salvatges.** Hi van estudiar **Arquí-**

Illa Filé

Abu Simbel

nar l'ordre perquè durant 6 mesos cremessin els 4000 banys, entre públics i privats, que tenia la ciutat, amb tots els rotllos de la biblioteca.

Des de 1974, la Universitat d'Alexandria, a partir de la idea del seu rector, Mamdough Lofti Diowar, va fer esforços per posar en marxa el projecte de reviure la llegendària biblioteca. Aquesta idea va començar a ser una realitat el 1988 amb el projecte formal patrocinat pel govern **Egipci**, la **UNESCO**, i el **UNDP** (*Programa de Desenvolupament de les Nacions Unides*) així com pels ajuts econòmics de

medes, **Euclides**, **Eratòstenes** (*qui va realitzar el primer mesurament exacte de la circumferència terrestre*) i **Heró** (*inventor de la màquina de vapor*). Aquí es van traduir les escriptures hebrees al grec, en la versió coneguda com **Septuaginta**, que va donar origen a l'**Antic Testament**, i també va ser en aquest lloc on el poeta **Calímac** va inventar la forma de classificar el coneixement que constitueix la base de tota la biblioteconomia actual. **Durant els prop de 1000 anys d'existència de la Biblioteca d'Alexandria, des d'aproximadament l'any 306 a. C. fins al 641 d. C., va patir molts incidents, entre els quals s'esmenten el foc de l'any 47 a. C., durant l'estada de Juli Cèsar a Alexandria, la crema dels llibres d'alquímia ordenada per l'emperador Dioclecià, la destrucció del Serapeum per una torba de cristians sota el comandament del patriarca Teòfil, l'any 391 d. C.** I finalment la destrucció definitiva de l'edifici del **Bruchium**, després de la presa de la ciutat pels **Àrabs** sota **Amrou**. Segons es diu, el califa **Omar** va do-

diversos països europeus, americans i àrabs. **Es va convocar el concurs pel qual es va concedir la construcció de l'obra al grup noruec Snohetta, que ha realitzat l'obra en col·laboració amb l'arquitecte austríac Christoph Kapeller.**

La nova Biblioteca va obrir les seves portes el 16 d'octubre de 2002. La reina **Sofia d'Espanya**, la reina **Sílvia de Suècia**, la reina **Rània de Jordània**, el president de **França, Jacques Chirac**, el d'**Egipte, Hosni Mubarak**, i el de **Costa d'Ivori, Laurent Gbagbo**, acadèmics, arqueòlegs, historiadors, diplomàtics i funcionaris de diferent rang arribats des de tots els punts del planeta, van formar part de la llarga llista de convidats.

La biblioteca és un edifici d'arquitectura moderna, es troba no en el mateix solar però sí en la mateixa zona que l'antiga, **de la qual no es va salvar res excepte un manuscrit que no està a Egipte, ja que la biblioteca**

Biblioteca d'Alexandria

només té un facsimil d'aquest document, i sí conserva una estàtua original de grans dimensions o colós a la seva entrada, que va ser rescatat d'un jaciment arqueològic submarí i representa Ptolomeu II, el rei que va manar construir aquest centre del saber. Tanmateix, inclou un **Centre de Conferències (3200 butaques)**, **Museu de Ciències, Planetari, Escola d'Estudis d'Informació, Institut Cal·ligràfic i Museu.**

El cost de la construcció de la biblioteca va ser de prop de 200 milions de dòlars. Aquesta xifra no incloïa el cost del terreny, el centre de conferències i els honoraris dels consultors, que van ser donats pel Govern d'Egipte i la suma s'estima en 182 milions de dòlars.

Amb un disseny d'enorme disc solar inclinat que sembla sorgir del passeig marítim d'Alexandria, la nova biblioteca mostra una façana decorada amb centenars de pictogrames, símbols i jeroglífics, signes, lletres i traços de totes les escriptures i alfabet coneguts. Igual que la primera, la nova **Biblioteca Alexandrina té seccions dedicades a l'astronomia, la**

medicina, l'art, la història, la filosofia, la botànica, la geografia i les matemàtiques, amb volums en molts casos manuscrits. Tampoc hi falten desenes de milers de títols sobre física quàntica, alta tecnologia, electrònica, informàtica, ciències econòmiques i el món dels negocis, en suports que van des de la fibra òptica al microfilm. **Estàtues clàssiques romanes i gregues donen pas a l'interior d'una lluminosa estada hipòstila, inspirada en els temples faraònics, amb 14 plantes en cascada que permeten una capacitat per a 2.000 persones, la qual cosa la converteix en la major sala de lectura del món.** Les columnes ordenen l'espai existent sobre les terrasses es-

glaonades i les agrupacions de taules i prestatgeries. **Durant la Nostra visita a la Biblioteca vam tenir ocasió de parlar amb alguns dels seus responsables als quals vam preguntar que ja que hi havien llibres en milers de llengües i algunes minoritàries si tenien també en català. La nostra sorpresa és que no tenien ni idea de la seva existència, per tant, no hi tenien cap llibre.** Aquest punt se'ns va quedar molt gravat i el primer comentari que li vam fer a qui era aleshores **Conseller de Cultura de la Generalitat, Jordi Vilajoana**, quan vam tenir ocasió de contactar amb ell, **és que la biblioteca d'Alexandria, una de les més importants del món, no tenia cap llibre ni document en llengua catalana.** El nostre comentari va fer efecte i tinc entès que poc temps després va desembarcar un grup important de llibres en la llengua de Josep Pla. Actualment visiten aquest temple de la saviesa i fòrum de pensament i de debat, i d'innovació, un milió i mig de persones l'any.

En un lloc com aquest és quan un es torna humil i no pot evitar pensar allò de "només sé que no sé res". ©

Lluïsa Goberna mostra el seu Cresol d'esferes al Reial Cercle Artístic de Barcelona

L'artista barcelonina Lluïsa Goberna va exhibir la seva darrera exposició *Cresol d'esferes* a la Sala Joan Abelló del Reial Cercle Artístic de Barcelona del 25 de novembre al 6 de desembre de 2010.

per M.L.Pujol

Nombrosos amics de la Lluïsa i membres de la Unió d'Artistes, de la qual és membre cofundadora i coordinadora, van assistir a l'acte inaugural que va comptar amb la presència del president del **Reial Cercle Artístic, Josep Fèlix Bentz**, encarregat de presentar l'exposició, i que va repassar la trajectòria de l'artista i va recordar que es va iniciar artísticament creant màscares l'any 1984. Tan bon punt va acabar la seva intervenció, **Lluïsa Goberna** es va adreçar al públic per agrair la seva assistència i per donar unes breus pinzellades sobre l'exposició que presentava, inspirada principalment en formes esfèriques. *"De sobte -va explicar l'artista,- vaig sentir la necessitat de pintar quadres que tinguessin com a rerefons aquesta forma geomètrica en el seu contingut"*.

Cresol d'esferes presenta una trentena de quadres on queda re-

flectida la generosa imaginació de l'artista i una paleta de vius colors, amb gran equilibri, que aporten una personalitat pròpia a cadascuna de les obres, alguna d'elles, qualificada com de **"visionaria"** per alguns dels visitants. L'exposició inclou obres realitzades amb diverses tècniques: pintura acrílica, mixta i digital amb tela. La pintura digital és un nou concepte artístic que Lluïsa Goberna va començar a experimentar l'any 2005. ©

Notícies

VISITA A L'ALGUER

El passat més de setembre, en **Jordi Rabionet** i la seva esposa **Mª Rosa Monfort**, varen fer una visita a una vella part de la nostra **Catalunya: L'Alguer, a l'illa de Sardenya**. Aquesta vila, avui en terreny italià, encara guarda un especial record dels temps en què, amb el nom de **Barcelona** o **Barceloneta**, pertanyia a la corona catalano-aragonesa.

En la visita vàrem tenir l'oportunitat de saludar el Sr. **Joan-Elies Adell**, **Director de l'Espai Llull de la Representació del Govern de la Generalitat de Catalunya a l'Alguer**, que ens va comentar molt agradablement quin és l'estat actual de la llengua algueresa i altres qüestions que afecten la vila.

Escut de la ciutat donat per Pere III, el 1355

Praxinoscopi

Inaugurada l'exposició **Il·lusió i Moviment: Els Orígens del Cinematògraf s'exhibeix a Tarragona**

El 15 d'octubre passat s'inaugurà a la **Sala d'Exposicions de la Fundació Caixa Tarragona**, la nova exposició de la **Col·lecció Josep M. Queraltó: Il·lusió i moviment: Els orígens del cinematògraf**. Es tracta d'un acostament al suggeridor i de vegades oblidat món d'artefactes i artificis, previs al cinematògraf, com ombres xineses europees, joguines òptiques, llanternes màgiques, zoòtrops, praxinoscopis, kinos, diorames, tires còmiques, etc..

Els visitants també tenen ocasió de veure filmacions de màquines en moviment, una pantalla amb tecnologia actual que permet l'espectador visualitzar imatges de principis del segle XX en tres dimensions sense la necessitat d'ulleres estereoscòpiques (*gràcies a Apuntolapospo*) i una selecció de projeccions també de principis de segle passat, totes elles realitzades amb el cinematògraf.

A la inauguració van estar presents, a més de **Josep M. Queraltó**, el president de la **Fundació Caixa Tarragona**, **Gabriel Ferraté**, el director general, **Rafael Jené**, i el comissari de l'exposició **Luis Alonso**, entre altres.

Il·lusió i Moviment: Els orígens del cinematògraf es podrà veure fins al 16 de gener de 2011, de dilluns a diumenge (10 a 14 hores i de 17 a 21 hores). La **Fundació Caixa Tarragona** ha preparat visites guiades gratuïtes per al públic general cada dissabte a les 19 hores.

Asesoría Fiscal, Contable y Seguros Generales

José María Manubens Guillamón

Calle Camí Ral, 389
08301 Mataró (Barcelona)
Teléfono 937 904 242

e-mail jmmanubens@hotmail.com

Notícies

Aquesta tardor vam començar un nou cicle de conferències a la Biblioteca Pública Arús.

La primera d'elles, dijous 21 d'octubre, va ser la presentació del documental **LA DAMA DEL PARADÍS: JERUSALEM, LA DESITJADA PER TOTS**. Es tracta d'un documental realitzat per **Jordi S. Bonet**. Un magnífic treball que ens va portar a través de la història per les diferents èpoques de les croades i les ordes cavalleresques i que va ser molt elogiat pel nombre públic que va assistir a la presentació, per la gran qualitat del muntatge i contingut.

En aquest documental hi va col·laborar en la producció, l'**Estament de Cavallers Nobles del Principat de Catalunya**.

Després del passi, es va iniciar un cinefòrum, moderat pel propi realitzador i que va comptar amb força participació dels assistents.

El dijous 4 de novembre va tenir lloc la conferència **MISTERIS DE CATALUNYA**, a càrrec del professor de control mental, **Àngel Gordon**, el qual ens va introduir a través d'algunes de les seves vivències personals, en els nombrosos indrets màgics de la nostra terra, així com d'alguns ritus ancestrals i ens va parlar també de diversos fets considerats "miraculosos", arreu de diferents pobles de la nostra geografia.

Va fer menció del llibre **HISTÒRIES NATURALS**, de **Joan Perucho**, perquè qui estigués interessat en saber més d'aquests temes hi trobaria informació molt interessant.

Es va acabar l'acte amb un amè col·loqui, ja que el tema era prou engrescador per a la participació.

L'última conferència d'aquest cicle, **MONT SAINT-MICHEL: CASTELL SOBRE EL MAR**, va ser a càrrec de **Bartomeu Bioque**, periodista i escriptor. Amb els seus profunds coneixements del tema, en va parlar sobretot de la mística d'aquesta majestuosa abadia a la qual la **Tradició Hermètica** denomina **Centre espiritual**.

Durant la conferència van ser projectades nombroses diapositives de la abadia que van servir de recolzament visual a les seves paraules. Com a cloenda els assistents van tenir un regal afegit, es va fer una relaxant meditació, on l'**OM** va vibrar per tota la biblioteca... deixant un ressò de **Pau**.

Al final de cadascun dels actes, es va servir una copa de cava.

PROFESORA ROSSANA LARA

Maestra Espiritual
Consejera de Desarrollo Personal
Vidente y Cabalista.
Escritora e Investigadora

*"SI QUIERES DOMINAR TUS PROBLEMAS, Y NO
PERMITIR QUE ELLOS TE DOMINEN A TI, LLÁMAME"*

Tel. 638 977 465 La solución

MAMPARAS DE OFICINA - TABIQUES MÓVILES
SUMINISTRO DE MATERIAL Y PROYECTOS LLAVE EN MANO

Sistemas **SB** Bal®
sistemas de compartimentación

tst Muros Móviles
Acústicos

www.sistemasbal.es / www.montajes-tst.es

Tf. 902 103 180

Sede Central: Pol. Ind. Más d'en Pi, calle A, parcela 4, 08781
Els Hostalets de Pierola, (Barcelona). Situados en la falda de
Montserrat junto a la Autovía A2 salida 572, El Bruc.

LAS VELAS
DE

Mariano®

Poligono Industrial Can Castells
Cl Juan de la cierva 8 d
08420 Canovellas - Barcelona
Tel 938400239
www.lasvelasdemariano.com

Tienda en Barcelona
Cl Sardenya 209 bis
Tel. 932455859

SALVADOR DALÍ

ESCUPTOR

*Elefant Còsmic. Bronze fos a la cera perduda. Obra original de Salvador Dalí.
Pertanyent a la col·lecció Clot i creat al voltant de 1970.*

*La Sala Güell, situada a l'edifici del Reial Cercle Artístic, Palau Pignatelli,
C/. Arcs n.º 5 de Barcelona. Presenta la mostra "Dalí escultor".
Una ocasió única de contemplar obres procedents de varies col·leccions privades.*